

Ἴρις

“Κι εκεί που τελειώνει ο κόσμος κι ανοίγεται το μέγα χάος που το φοβούνται ακόμη και οι Θεοί, μόνο η Ἴρις μπορεί για λίγο να πλησιάσει”

(ΗΣΙΟΔΟΣ ΘΕΟΓΟΝΙΑ)

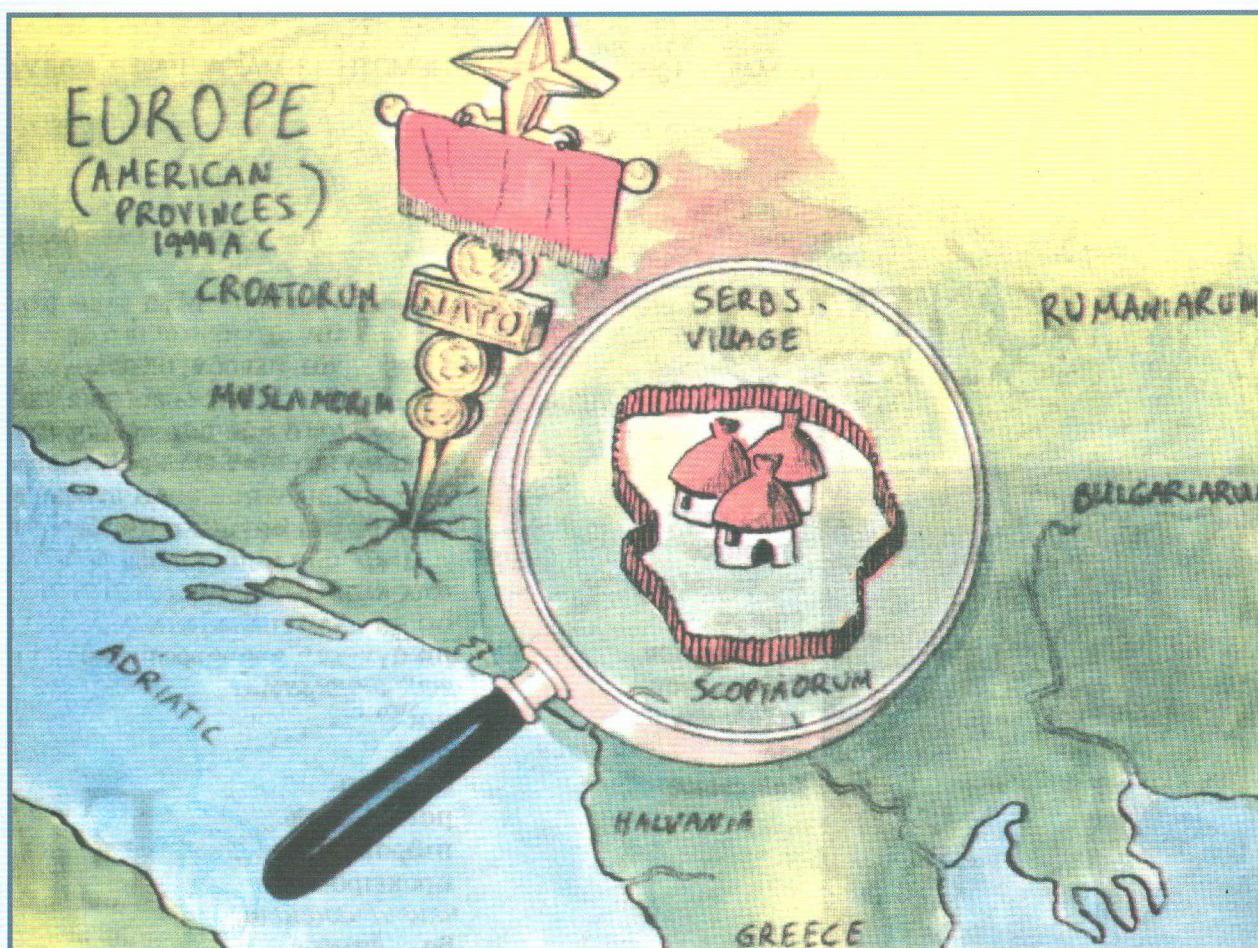
Αφιέρωμα: Απρίλης '67 - Απρίλης '99

Το περιοδικό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Τεύχος 5^ο Μάρτιος - Απρίλιος 1999

“Η Ίρις, κόρη του Θαύμαντα και της Ηλέκτρας,
αγγελιοφόρος των Θεών, με φτερά και φτερωτά πόδια,
γρήγορη σαν τον άνεμο έπαιρνε και έφερνε μηνύματα από
Θεούς και ανθρώπους...”

(ΗΣίοδος, Θεογονία)

Όλη η Ευρώπη βρίσκεται υπό αμερικάνικη κατοχή.
ΟΛΗ; ΟΧΙ! Ένα χωριό ανυπόταχτων Σέρβων αντιστέκεται...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΘΡΑ

- σελ. 4 Η εξέλιξη της Χειρουργικής και η θέση των χειρουργών,
του Α. Καππά.
- σελ. 6 Η ελεύθερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση:
Μύθος και πραγματικότητα, του Α. Μπρούζου.
- σελ. 10 Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας των Υλικών,
του Χ. Μασσαλά.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΑΠΡΙΛΗΣ 1967 - ΑΠΡΙΛΗΣ 1999

- σελ. 12 Η εισβολή στη Νέα Γιουγκοσλαβία. Το τελευταίο στάδιο
εξέλιξης του Δυτικού "Πολιτισμού", του Γ. Παντή.
- σελ. 16 Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων αντιστέκεται στον πόλεμο.
- σελ. 23 Η συμμετοχή των επιστημόνων στον πόλεμο της
Γιουγκοσλαβίας - η καθαίρεση του φωτοστεφάνου -,
του Γ. Δημολιάτη.
- σελ. 27 Η Χούντα του Απριλίου.
- Η πρώτη αντιφασιστική συγκέντρωση κατά της
δικτατορίας του 1967, του Λ. Παπαϊωάννου.
σελ. 28 - 32 χρόνια μετά..., του Χ. Μασσαλά.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- σελ. 29 Οικολογικά, του Μ. Καναβάκη.
- σελ. 30 Στατιστικά στοιχεία Τμημάτων Πανεπιστημίου
Ιωαννίνων.

ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ

Τιμή σ' εκείνους όπου στην ζωή των
ώρισαν καί φυλάγουν Θερμοπύλες.

Ποτέ από το χρέος μη κινούντες

δίκαιοι κ' ίσοι

σ' όλες των τες πράξεις,

αλλά με λύπη κιόλας κ' ευσπλαχνία

γενναίοι οσάκις είναι πλούσιοι,

κι όταν είναι πτωχοί,

παλ' εις μικρόν γενναίοι,

πάλι συντρέχοντες όσο μπορούνε

πάντοτε την αλήθεια ομιλούντες,

πλήν χωρίς μίσος για τους

ψευδομένους.

Και περισσότερη τιμή τους πρέπει

όταν προβλέπουν

(και πολλοί προβλέπουν)

πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος,

κ' οι Μήδοι επί τέλους θα διαβούνε.

Κ. Καβάφης

Η εξέλιξη της Χειρουργικής και η θέση των χειρουργών

Αγγελος Μ. Καππός
Καθηγητής του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ο αγώνας για επιβίωση του πρωτόγονου ανθρώπου τον έκανε να συνειδητοποιήσει πολύ νωρίς την αναγκαιότητα αντιμετώπισης των ασθενειών, των πληγών (τραυμάτων) και των αναπηριών. Η συνειδητοποίηση αυτή ακριβώς αποτελεί το πρωταρχικό κίνητρο ανάπτυξης της Ιατρικής και της πρωτόγονης Χειρουργικής. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την **εμπειρική** αντιμετώπιση των ασθενειών, των τραυματισμών και από την **εκμετάλλευση των αναγκών** από επιτηδείς, οι οποίοι παλαιότερα ήταν περισσότερο μάγοι παρά ιατροί και μετέπειτα, μέχρι και τις μέρες μας, “τσαρλατάνοι”.

Η παραπάνω πρωτόγονη περίοδος είναι μοναδική στην εξέλιξη της Χειρουργικής και γενικότερα της Ιατρικής, γιατί χαρακτηρίζεται από το αδιέξοδο που δημιουργήθηκε από την αύξηση των αναγκών (πληγές, αναπηρίες, δυσμορφίες, ασθένειες) χωρίς όμως, παράλληλη αύξηση των γνώσεων και των μέσων αντιμετώπισης. Η έξοδος από την περίοδο αυτή τοποθετείται στην 3η π.Χ. χιλιετηρίδα, με στοιχεία Ιατρικής από την Κίνα, την Αίγυπτο, τη Μεσοποταμία, την Ινδία, τον Κρητικό και Κυκλαδικό χώρο. Το κομμάτι της Αρχαιοελληνικής μυθολογίας που αναφέρεται στην Ιατρική και τη Χειρουργική είναι από τα πλέον ελκυστικά όχι για μας τους Ελληνες μόνο αλλά και για όλους τους λαούς. Ιατρός των Θεών του Ολύμπου ήταν ο **Απόλλων**, που ήταν γιός του Δία και της Λητούς. Ο Απόλλων είχε συνάψει κρυφό γάμο με την **Κορωνίδα** την οποία είχε καταστήσει έγκυο αλλά, λόγω απιστίας της, διέταξε να την κάψουν. Μέσα από τις φλόγες όμως, ο Απόλλων προλαβαίνει και ανοίγει την κοιλιά της Κορωνίδας και βγάζει ζωντανό τον **Ασκληπιό**, τον

οποίο παραδίδει στον Κένταυρο Χείρωνα. Ο τελευταίος, τον ανατρέφει μαζί με τον πατέρα του και του διδάσκουν την Ιατρική, ώστε να καταστεί ο διάσημος πρώτος ιατρός “... ου μόνον ιώμενος τας νόσους δι’ επωδών, φαρμάκων και εγχειρήσεων, αλλά και ανιστών αυτούς τους νεκρούς”. Το τελευταίο γεγονός, ενόχλησε το Θεό του Αδη Πλούτωνα, ο οποίος παραπονέθηκε στο Δία για την ερήμωση του

Αδη και ο Δίας κατακεράυνωσε τον Ασκληπιό. Ο Απόλλων τότε σκοτώνει τους Κύκλωπες, που κατασκεύασαν τον κεραυνό, αλλά ο Δίας για τιμωρία τον υποχρεώνει να ζει στη γη και να εξασκεί την Ιατρική χρηματιζόμενος (Προπατορικό αμάρτημα των Ιατρών;). Τον Ασκληπιό διαθέχθηκαν στην Ιατρική οι δύο γιοί του, ο Μαχάων (Χειρουργός) και ο Ποδαλείριος (Παθολόγος). Απόγονος του Μαχάωνα ήταν ο πατέρας του Αριστοτέλη Νικόμαχος. Δέκατος έκτος απόγονος του Ποδαλείριου ήταν ο πατέρας της Ιατρικής Ιπποκράτης Β’ (460-377 π.Χ).

Προϋπόθεση για την καλή μόρφωση του Ιατρού κατά τον Ιπποκράτη, είναι η μακροχρόνια επίδοση, ο έρωτας για την εργασία, η φρόνηση και η επιγνώση κάθε ιατρικής δραστηριότητας. Με οδηγούς τη συντηρητικότητα και την πλήρη εκμάθηση, οι ιατροί κάνουν λιγότερα λάθη... Η εποχή του Ιπποκράτη ασφαλώς δεν αποτελεί την αρχή της Ιατρικής αλλά την εποχή που θεμελιώνεται η Ιατρική ως επιστήμη. Στην Αλεξανδρινή εποχή, ο **Ασκληπιάδης** από την Βιθυνία και ο **Γαληνός** από την Πέργαμο διαπρέπουν ως ιατροί των αθλητών. Ο Γαληνός, εκτός των άλλων, θεωρείται ως ο ιδρυτής της **Πειραματικής Φυσιολογίας**.

Στη Βυζαντινή Περίοδο ο **Παύλος Αιγινίτης**,

Χειρουργός και γυναικολόγος, ο **Αέτιος** και ο **Τραλλιανός**, μνημονεύουν απολίνωσεις αγγείων, αμυγδαλεκτομές και εκτομές πλευρών και χρησιμοποιούν ορθοσκόπια και μητροσκόπια. Το 17^ο αιώνα εμφανίζεται η Πειραματική Χειρουργική στην Ιταλία από τον **Γκιουζέπε Ζαμπεκιάρι**. Τον 18^ο αιώνα συμβαίνει πραγματική επανάσταση στην αντιμετώπιση του πόνου με την εφαρμογή της τοπικής, στελεχιαίας και ραχιαίας αναισθησίας αλλά και την πρώτη εφαρμογή της γενικής αναισθησίας με αιθέρα και χλωροφόρμιο. Νέα επανάσταση συμβαίνει με την εισαγωγή της αντισηψίας από τον **Lister** (1827-1912), της αποστείρωσης με βρασμό, της ασηψίας και των χειρουργικών γαντιών για τον έλεγχο των χειρουργικών λοιμώξεων. Η ανακάλυψη των αντιβιοτικών από τον **Fleming** (1881-1955) βελτιώνει ακόμη περισσότερο τη θέση της χειρουργικής στον αγώνα εναντίον των μετεγχειρητικών λοιμώξεων.

Πιό πρόσφατα, η βελτίωση των γνώσεων γύρω από τις μεταγίσεις αίματος και πλάσματος, τη ρύθμιση του νερού και των ηλεκτρολυτών, την οξεοβασική ισορροπία και την καταπληξία, έδωσε νέα ώθηση στη Χειρουργική, η οποία σήμερα είναι σε θέση να σχεδιάζει και να εκτελεί βαρύτερες επεμβάσεις Γενικής Χειρουργικής, ανοικτής καρδιάς (αντικατάσταση βαλβίδων, by-pass), μεταμοσχεύσεις οργάνων και επεμβάσεις σε έμβρυα.

Η κολοσσιαία συσσώρευση γνώσεων όμως, προκάλεσε πραγματική έκρηξη που ακολουθήθηκε από κατάτμηση των γνωστικών αντικειμένων και οδήγησε τελικά στην εξειδίκευση. Η τελευταία με τη σειρά της, δημιούργησε υπέρογκες ανάγκες τεχνολογικής υποστήριξης, η οποία για οικονομικούς λόγους πέραν της ουσιαστικής προσφοράς, αρχίζει έμμεσα να επηρεάζει τους μελλοντικούς σχεδιασμούς της Χειρουργικής, με επιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν από τώρα να εκτιμηθούν (Λαπαροσκοπική χειρουργική, συρραπτικά εργαλεία, συσκευές μιάς χρήσεως κ.α.). Η εισβολή της τεχνολογίας αύξησε δυσσάσταχα το κόστος κάθε χειρουργικής πράξης **σε βαθμό που και οι πιό προηγμένες οικονομικά κοινωνίες αναζητούν τρόπους μερικής τουλάχιστον απεμπλοκής από τις “δωρεάν” παροχές στον τομέα της υγείας.**

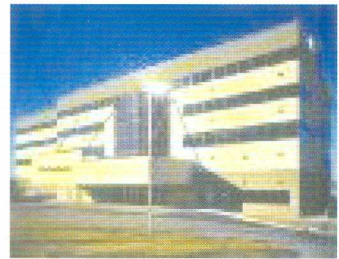
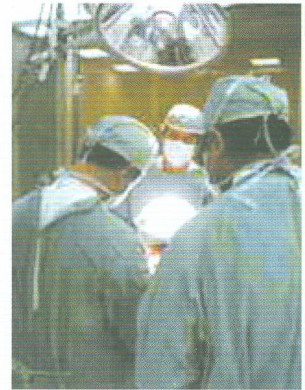
Με όλα τα παραπάνω όμως, ο Χειρουργός αρχίζει να βλέπει το δέντρο και να χάνει το δάσος, αλλά συγχρόνως να χάνει και την επαφή του με τον ασθενή, γεγονός που πολύ σύντομα τον οδηγεί στην απομόνωση και στην απρόσωπη παροχή χειρουργικής φροντίδας...

Λαμβάνοντας υπ’ όψη όμως όλα τα προηγούμενα, ποιόν ορισμό θα μπορούσαμε να δώσουμε σήμερα για τη Χειρουργική. Στο σημείο αυτό δανείζομαι τις απόψεις δύο διακεκριμένων Ελλήνων Καθηγητών της Χειρουργικής. Ο Χαράλαμπος Ν. Σμπαρούνης, που χάθηκε πρόσφατα, αναφέρει ότι: *“Χειρουργική είναι ο αρμονικός συνδυασμός επιστήμης και τέχνης, συγχρόνως όμως και μία αποστολή”*.

Ο Ι. Παπαδημητρίου υποστηρίζει ένα υπέροχο πάντρεμα του συγκινησιακού-ρομαντικού στοιχείου της Χειρουργικής με τον άκαμπτο ρεαλισμό, αναφέροντας: *“Η Χειρουργική διαθέτει την τριπλή γοητεία της διλημματικής κρίσης, της άμεσης αποτελεσματικότητας και της προσωπικής συμβολής. Η χειρουργική δεν είναι αγάπη, είναι έρωτας”*.

Αγαπητοί υποψήφιοι φοιτητές της Ιατρικής και υποψήφιοι προς ειδίκευση στη Χειρουργική, όποιον ορισμό από τους δυό και να διαλέξετε, θα βρείτε ένα βασικό στοιχείο, που στον πρώτο αναφέρεται ως **αποστολή** και στο δεύτερο όχι απλώς αγάπη αλλά **έρωτας**. Προσωπικά πιό απλά σκεπτόμενος και τα δυό μαζί τα λέω **μεράκι**.

Η Χειρουργική σήμερα, με την υπερπληθώρα των Ιατρών, την κακώς αμειβόμενη εργασία και τους τεράστιους επαγγελματικούς κινδύνους που περικλείει, είναι μόνον για εκείνους που έχουν μεράκι ή με λίγο σαρκαστική διάθεση, “ψώνιο”. ■

Η ελεύθερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Μύθος και πραγματικότητα

Ανδρέας Μπρούζος

Επίκ. Καθηγητής του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη μιας χώρας. Στη σημερινή κοινωνία της πληροφόρησης η πιο σημαντική πρώτη ύλη είναι η γνώση: Τα λόγια του Γερμανού φιλοσόφου Juergen Mittelstrass? «Το μέλλον του πανεπιστημίου είναι επίσης και το μέλλον του κόσμου», δεν συνιστούν υπερβολή, αλλά περιγράφουν τη σύγχρονη πραγματικότητα. Σήμερα οι σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελούν βασική προϋπόθεση πρωτίστως για κοινωνική καταξίωση μέσω της απόκτησης ανώτερης γενικής παιδείας και δευτερευόντως εφόδιο για επιτυχή επαγγελματική σταδιοδρομία.

Τα τελευταία τριάντα χρόνια παρατηρείται στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης μία θεαματική αύξηση του αριθμού των φοιτούντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η αύξηση αυτή, αποτέλεσμα μιας συνεχώς αυξανόμενης ζήτησης για ανώτερη και ανώτατη παιδεία εκ μέρους των σύγχρονων κοινωνιών, άσκησε πολλαπλές πιέσεις στο σύστημα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Με δεδομένη αυτή την κατάσταση θεσμοθετήθηκε ο έλεγχος της ροής προς την τριτοβάθμια των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της εφαρμογής διαφόρων συστημάτων πρόσβασης. Τα συστήματα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελούν, λοιπόν, ένα μέσο ρύθμισης της ζήτησης για ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση.

Μελετώντας τους ισχύοντες τρόπους πρόσβασης στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαπιστώνουμε ότι το πρόβλημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ένα ευρωπαϊκό και όχι μόνο ελληνικό φαινόμενο. Ο έλεγχος της ζήτησης επιτυγχάνεται είτε πριν από την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την εφαρμογή του «numerus clausus» είτε μετά την είσοδο σε κάποιο ίδρυμα με συνεχή αξιολόγηση. Στην Ελλάδα το υφιστάμενο σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι δύσκαμπτο και δεν

ανταποκρίνεται στις οικονομικές, κοινωνικές και ατομικές ανάγκες. Μολονότι τα τελευταία χρόνια το ποσοστό των πολιτών που ολοκλήρωσαν σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί του συνολικού πληθυσμού, καθώς και το ποσοστό φοιτητών της ηλικιακής ομάδας των τριάντα ετών βελτιώθηκε αισθητά, εντούτοις η Ελλάδα συνεχίζει να υστερεί στον τομέα αυτό έναντι άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Η Ελλάδα όμως, μια χώρα με περιορισμένες πρώτες ύλες, με βιομηχανική υστέρηση, με δημογραφικό πρόβλημα έχει ανάγκη από άτομα που διαθέτουν γνώσεις, φαντασία, δημιουργικότητα κλπ., δηλαδή από άτομα με πανεπιστημιακή μόρφωση. Διαφορετικά ελλοχεύει ο κίνδυνος να μείνει στο περιθώριο των εξελίξεων στην Ενωμένη Ευρώπη. Η μόρφωση στη σύγχρονη, αλλά και στη μελλοντική κοινωνία της πληροφόρησης είναι η πιο σημαντική πρώτη ύλη. Συνεπώς, η ανάπτυξη μιας χώρας θα στηριχθεί, αν όχι αποκλειστικά, τουλάχιστον σε μεγάλο βαθμό στο ανθρώπινο δυναμικό της. Οι εξελίξεις αυτές καθιστούν επιτακτική την ανάγκη αλλαγής του ισχύοντος συστήματος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αφενός και αφετέρου απαιτούν βελτίωση της παρεχόμενης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως, για παράδειγμα, την εισαγωγή διαρθρωτικών αλλαγών στα προγράμματα σπουδών. Προγράμματα, όμως προσαρμοσμένα στις νέες απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας τα οποία θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

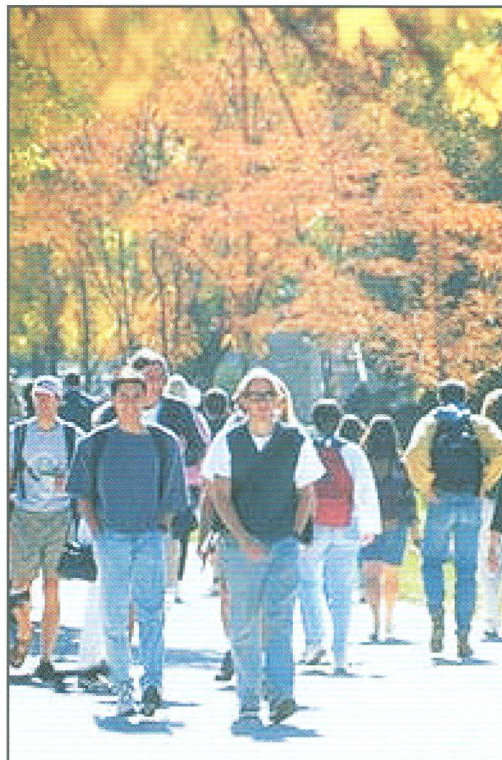
Οι ιθύνοντες γνώριζαν εδώ και πολλά χρόνια την κατάσταση αυτή. Ωστόσο, δεν τόλμησαν να αφηφίσουν το πολιτικό κόστος και να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Έτσι το υφιστάμενο σύστημα εφαρμόζεται εδώ και δεκαπέντε χρόνια με ασήμαντες τροποποιήσεις· οι πανελλήνιες έγιναν πανελλαδικές και ακολούθως γενικές. Τα αποτελέσματα είναι γνωστά: Ένας μεγάλος αριθμός, που αποτυγχάνει να εισαχθεί σε κάποια σχολή, αναζητά διέξοδο σε

πανεπιστήμια του εξωτερικού, συχνά αμφιβόλου ποιότητας, με συνέπεια να συνεχίζεται η διαρροή σπουδαστικού συναλλάγματος, να επιβαρύνονται οικονομικά πολλές οικογένειες κλπ. Ένα ποσοστό στρέφεται προς τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών και μαζί με τους αποφοίτους ξένων πανεπιστημίων εισέρχεται στην ελληνική αγορά εργασίας, την οποία υποτίθεται ότι προστατεύει το κλειστό σύστημα εισακτέων. Τέλος, ένα άλλο ποσοστό που δεν έχει αυτή τη δυνατότητα αλλά διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα, αποκλείεται από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Εξάλλου, με το υφιστάμενο σύστημα πολλοί υποψήφιοι εισάγονται σε σχολές που δεν επιθυμούν. Και ενώ το υπάρχον σύστημα θεωρείται αδιάβλητο, αμφισβητείται τόσο η αξιοκρατία στην επιλογή των υποψηφίων όσο και η προγνωστική ικανότητά του, αφού από σχετικές έρευνες προκύπτει ότι η στατιστική συνάφεια ανάμεσα στην επίδοση των υποψηφίων στις εισαγωγικές εξετάσεις και στην επίδοση των ίδιων φοιτητών στα τρία βασικότερα μαθήματα του πρώτου έτους σπουδών είναι χαμηλή, σε μερικές περιπτώσεις μάλιστα και αρνητική. Η κατάσταση αυτή σαφώς προετοιμάζει, ευνοεί και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Σύμφωνα με το νέο 2525/1997 καταργούνται από το 2000 οι Γενικές Εξετάσεις και εφαρμόζεται το σύστημα “ελεύθερης πρόσβασης” στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ο στόχος του Υπουργείου Παιδείας επικεντρώνεται στην αύξηση του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την επόμενη πενταετία από 55.000 περίπου (1997/98) σε 85.000 (για το ακαδημαϊκό έτος 1998/99 ο αριθμός των εισακτέων καθορίστηκε για τα συμβατικά προγράμματα σπουδών στις 61.979). Έτσι εκτιμάται ότι θα ικανοποιηθεί η ζήτηση για τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η αύξηση αυτή προβλέπεται να επιτευχθεί με την ίδρυση 70 νέων τμημάτων, με τη λειτουργία των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής και του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Τα μέτρα αυτά, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Παιδείας, θα επιφέρουν την πλήρη εξισορρόπηση ζήτησης και προσφοράς θέσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σύμφωνα με ΠΔ που δόθηκε τις τέσσερις δέσμες αντικαθιστούν πέντε επιστημονικά πεδία. Οι υποψήφιοι θα μπορούν να επιλέξουν μέχρι δύο από τα επιστημονικά πεδία. Αφού οι μαθητές έχουν πάρει το απολυτήριο του Ενιαίου Λυκείου και γνωρίζουν πόσα μόρια έχουν συγκεντρώσει συνολικά, τότε μπορούν να υποβάλουν το σχετικό έντυπο με τις προτιμήσεις τους. Εφόσον η ζήτηση θα είναι μεγαλύτερη από τον αριθμό των προσφερόμενων θέσεων, η επιλογή θα γίνεται βάσει κριτηρίων.

Αποτελεί λοιπόν μύθος η ελεύθερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η πραγματικότητα είναι ότι το σύστημα των γενικών εξετάσεων αντικαθίσταται από ένα άλλο, ενδεχομένως, πιο δίκαιο σύστημα, αφού περιορίζει τον παράγοντα της τύχης για τους υποψηφίου αξιολογώντας τη σχολική τους πορεία

κατά τις δύο τελευταίες τάξεις του Λυκείου. Βέβαια, κανένα σύστημα αξιολόγησης δεν είναι τέλειο. Έτσι, στο νέο σύστημα μπορεί να κανείς να καταλογίσει αδυναμίες στο γεγονός ότι δίνει έμφαση στον προφορικό βαθμό των καθηγητών. Ο βαθμός αυτός συνιστά το 35% των συνολικών μορίων για την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Εικάζεται ότι το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει σε διαβλητές διαδικασίες. Το Υπουργείο Παιδείας επιχειρεί να μειώσει τον κίνδυνο αυτό προβλέποντας την προσαρμογή του προφορικού βαθμού, εφόσον υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη των τριών μονάδων ανάμεσα στον προφορικό και το γραπτό βαθμό. Άλλωστε, ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι αποτελούσε γενικό αίτημα η αποδέσμευση του Λυκείου από τις τέσσερις δέσμες, η παροχή γενικής παιδείας στο Λύκειο και η αποκατάσταση του ρόλου του εκπαιδευτικού.

Επιδίωξη του νέου συστήματος είναι, σύμφωνα με τις δηλώσεις του υπουργού, και η πάταξη της παραπαιδείας. Οι φόβοι ότι το προτεινόμενο σύστημα για την απόκτηση του Απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου σε συνδυασμό με την περιορισμένη διεύρυνση των προσφερόμενων θέσεων στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα συμβάλλουν στην αύξηση της ζήτησης για φροντιστηριακών μαθημάτων, φαίνεται, προς το παρόν τουλάχιστον, να επαληθεύονται. Σύμφωνα με μία έρευνα της Ελευθεροτυπίας (23/03/1998) ο αριθμός των μαθητών που παρακολουθούν μαθήματα σε φροντιστήρια της Αττικής το προηγούμενο σχολικό έτος αυξήθηκε κατά 10-15%. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι την κατάργηση των Γενικών Εξετάσεων δεν ακολουθεί και η ελεύθερη πρόσβαση.

“Μορφωτικό Ταμείο Σπουδών: Μία πρόταση για την ελεύθερη πρόσβαση”

Οι εξελίξεις στη σημερινή εποχή απαιτούν ένα ευέλικτο και ανοιχτό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ένα σύστημα που θα είναι προσπελάσιμο από όλους εκείνους που έχουν τα απαραίτητα προσόντα και για όλη τη ζωή τους. Βέβαια, ένα τέτοιο σύστημα δεν μπορεί να αποδώσει με αποσπασματικά μέτρα, όπως, για παράδειγμα, τη ρύθμιση της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Μια μακρόπνοη εκπαιδευτική πολιτική οφείλει να εξετάσει το εκπαιδευτικό σύστημα συνολικά και ενιαία από την πρώτη έως και την τελευταία βαθμίδα. Σημαντική προϋπόθεση για την εφαρμογή ενός νέου συστήματος είναι η αισθητή διεύρυνση των προσφερόμενων θέσεων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι πόροι για τη χρηματοδότηση μιας τέτοιας διεύρυνσης, όπως φαίνεται, δεν μπορούν να εξασφαλιστούν από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το κράτος δεν ανταποκρίνεται επαρκώς στις σημερινές οικονομικές ανάγκες των πανεπιστημίων. Πώς θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις νέες διευρυμένες ανάγκες αυτών; Το μέλλον διαγράφεται με σαφήνεια: περαιτέρω υποβάθμιση της ποιότητας σπουδών. Το γεγονός αυτό θα ευνοούσε την ίδρυση ελιτίστικων ιδιωτικών πανεπιστημίων, ενώ γενικότερα θα συνέβαλε στην ύπαρξη πανεπιστημίων πολλών ταχυτήτων.

Η λύση, η οποία κατά την άποψή μου είναι και αποτελεσματικότερη στην αντιμετώπιση τού υφιστάμενου προβλήματος της ανταπόκρισης στη ζήτηση για τριτοβάθμια εκπαίδευση, συνίσταται στη συγχρηματοδότηση των πανεπιστημίων από αυτούς που απολαμβάνουν τα αγαθά τους, δηλαδή τους φοιτητές. Οι αρμόδιοι πολιτικοί οφείλουν, επιτέλους, να βρουν το θάρρος και να διαφωτίσουν τον ελληνικό λαό για την υφιστάμενη κατάσταση και τις δυνατότητες αντιμετώπισής της: Είτε θα αποδεχθούν το υφιστάμενο σύστημα με τα προβλήματά του (υψηλά δίδακτρα για τα φροντιστήρια, ψυχολογική εξόντωση των παιδιών τους, χρηματοδότηση σπουδών στο εξωτερικό κ.λπ.) είτε θα κατανοήσουν την αναγκαιότητα περιορισμένης συμμετοχής των φοιτητών στις οικονομικές ανάγκες των **ανοιχτών** πλέον πανεπιστημίων. Στις σκέψεις αυτές ορθώνεται μια σειρά αντεπιχειρημάτων. Το πρώτο απορρέει από τη συνταγματική κατοχύρωση της δωρεάν παιδείας σε όλες τις βαθμίδες. Η ενδεχόμενη κατάργηση της δωρεάν παιδείας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα απέβαινε σε βάρος των υποψηφίων που προέρχονται από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα. Μία σε βάθος εξέταση αυτού του θέματος αποδυναμώνει το επιχείρημα αυτό. Η εφαρμογή της παραπάνω συνταγματικής επιταγής θα ήταν εφικτή, εφόσον η πολιτεία διέθετε επαρκείς οικονομικούς πόρους για να προσφέρει τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες δωρεάν. Τη στιγμή όμως που αυτό είναι ανέφικτο, τότε υπάρχουν τρεις εναλλακτικές λύσεις: Είτε να αποκλείει

ένα μέρος των προσοντούχων από την τριτοβάθμια εκπαίδευση είτε να προσφέρει υποβαθμισμένα προγράμματα σπουδών ή να ζητήσει την οικονομική συνδρομή των φοιτητών. Εξάλλου, η υποτιθέμενη δωρεάν παιδεία κάθε άλλο παρά δωρεάν είναι, αν λάβει κανείς υπόψη τα ποσά που ξοδεύονται σε φροντιστηριακά μαθήματα, προκειμένου να εισαχθούν οι υποψήφιοι σε κάποια πανεπιστημιακή σχολή. Αν υπολογίσουμε και τις δαπάνες για σπουδές στο εξωτερικό ή για τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών και τα ιδιωτικά ΙΕΚ, τότε γίνεται ακόμη πιο εμφανές ότι η δωρεάν παιδεία έχει καταστρατηγηθεί εκ των πραγμάτων εδώ και χρόνια. Οι ακόλουθοι συλλογισμοί ενισχύουν την άποψή μας για την δήθεν δωρεάν παιδεία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τη στιγμή που η πολιτεία δεν καλύπτει τις ανάγκες για προσχολική αγωγή και χιλιάδες γονείς εξαναγκάζονται να πληρώνουν δίδακτρα σε ιδιωτικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς και ιδιωτικά νηπιαγωγεία, γιατί θα πρέπει **δογματικά** να παρέχονται **όλες** οι υπηρεσίες δωρεάν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση; Μήπως τα νήπια μπορούν να συμβάλουν περισσότερο από ό,τι οι φοιτητές στην πληρωμή διδασκάλων; Μπορούμε να παραθέσουμε και ένα άλλο επιχείρημα το οποίο αποδυναμώνει τον υποτιθέμενο χαρακτήρα της κοινωνικής αλληλεγγύης της δωρεάν παιδείας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Γιατί ένας δεκαοχτάχρονος εργαζόμενος, για παράδειγμα, προερχόμενος συνήθως από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, να συγχρηματοδοτεί τις σπουδές ενός συνομηλικού του φοιτητή, λόγου χάριν, της ιατρικής, προερχόμενου συνήθως από τα μεσαία και ανώτερα κοινωνικά στρώματα; Μήπως είναι αυτός ο κοινωνικός χαρακτήρας της δωρεάν παιδείας; Σίγουρα, όχι. Εδώ διαπιστώνεται μία μεταφορά εισοδημάτων από τα κατώτερα στα μεσαία και ανώτερα κοινωνικά στρώματα. Η πολιτική της δωρεάν παιδείας, δηλαδή της δημόσιας χρηματοδότησης της παρεχόμενης εκπαίδευσης, με στόχο να μην αποτελέσει η έλλειψη πόρων ανασταλτικό παράγοντα για την πρόσβαση στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, δεν επιφέρει σήμερα τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Αντίθετα, δίνει τη δυνατότητα στα προνομιούχα κοινωνικά στρώματα να επωφελούνται τις δωρεάν υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος, για τις οποίες δε θα είχαν πρόβλημα να πληρώσουν, τουλάχιστον ένα μέρος. Έτσι, οι φτωχοί πληρώνουν φόρους για τη δωρεάν εκπαίδευση των πλουσίων.

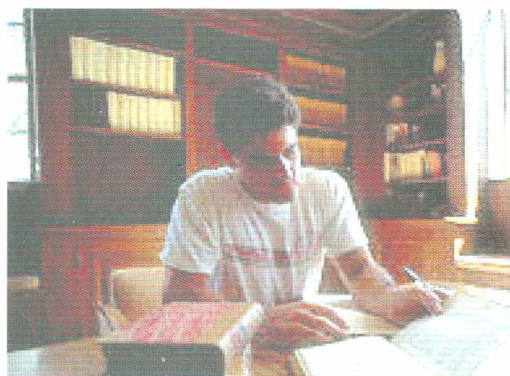
Το επιχείρημα ότι οι σπουδές είναι κοινωνική επένδυση η οποία αποβαίνει σε όφελος του κοινωνικού συνόλου ευσταθεί εν μέρει. Κάθε επάγγελμα επιφέρει οφέλη στο κοινωνικό σύνολο αλλά και σε προσωπικό επίπεδο. Συνεπώς η επένδυση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση επιφέρει και προσωπικά οφέλη. Εξάλλου, η συνδρομή των φοιτητών στη χρηματοδότηση των πανεπιστημίων θα κάλυπτε μόνο ένα μέρος των εξόδων. Η πολιτεία θα συνέχιζε την καταβολή των υπόλοιπων εξόδων με επιχορηγήσεις, ενώ παράλληλα θα διέθετε την κτιριακή υποδομή των πανεπιστημίων καθώς και τον

απαραίτητο εξοπλισμό τους.

Επειδή η εισαγωγή διδασκάλων στα πανεπιστήμια δεν πρέπει να λειτουργήσει αποθαρρυντικά για τους υποψήφιους κατωτέρων κοινωνικών στρωμάτων, και επειδή ο φοιτητής είναι άτομο ανεξάρτητο και η πολιτεία οφείλει να το αντιμετωπίζει ως τέτοιο, οι σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν πρέπει να εξαρτώνται από το οικογενειακό εισόδημα. Για το λόγο αυτό θα μπορούσε να εξετασθεί η δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών σε όλους τους φοιτητές, ανεξαρτήτως οικογενειακού εισοδήματος, για την προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών. Οι απαιτούμενες δαπάνες για τις υποτροφίες θα μπορούσαν να προέρχονται από ένα «**Μορφωτικό Ταμείο Σπουδών**», το οποίο θα λειτουργούσε σύμφωνα με τα πρότυπα των άλλων ασφαλιστικών ταμείων. Στα πλαίσια της αλληλεγγύης ανάμεσα στις γενιές, κάθε απασχολούμενος απόφοιτος τριτοβάθμιου ιδρύματος θα κατέβαλε ένα ποσοστό του ακαθάριστου εισοδήματός του. Τα ποσά από τις φοροαπαλλαγές λόγω σπουδών των παιδιών θα μπορούσαν να καταβάλλονται απευθείας στο ταμείο αυτό. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται το απαιτούμενο ποσό για τις υποτροφίες, με αποτέλεσμα να καλύπτονται τα δίδακτρα και ένα μέρος των εξόδων των φοιτητών. Εξάλλου, ας μη διαφεύγει της προσοχής μας ότι τα δίδακτρα θα μπορούσαν να λειτουργήσουν και ως κίνητρο φοίτησης, σύμφωνα με την επικρατούσα αντίληψη: “ό,τι κοστίζει αξίζει”.

Υπό τις συνθήκες αυτές θα μπορούσε να υλοποιηθεί η κοινωνική απαίτηση για παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλους όσους διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα. Η ελεύθερη πρόσβαση αφενός θα μείωνε αισθητά την αφόρητη πίεση για επιτυχία, που δέχονται σήμερα οι νέοι, και αφετέρου θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση του στηριζόμενου σε αμφιλεγόμενα κριτήρια αποκλεισμού ικανών υποψηφίων από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι φοιτητές, βέβαια, θα πρέπει να δεχθούν την αυξημένη πίεση που θα υποστούν κατά τη διάρκεια των σπουδών, ώστε να αποφοιτούν από τα πανεπιστήμια οι πραγματικά ικανοί. Το επίπεδο των πανεπιστημιακών σπουδών επιβάλλεται να είναι υψηλό, προκειμένου οι απόφοιτοί του να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις υψηλές απαιτήσεις της σημερινής κοινωνίας.

Μία διεύρυνση της προσφοράς θέσεων σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση απαιτεί μία συνολική εξέταση του εκπαιδευτικού συστήματος. Η εξέταση των δυνατοτήτων αποτελεσματικής εφαρμογής του σχολικού και επαγγελματικού προσανατολισμού συνιστά μία βασική προϋπόθεση. Η επαύξηση του φοιτητικού δυναμικού στα πανεπιστήμια θα δημιουργήσει αυξημένες ανάγκες πληροφόρησης και επαγγελματικού προσανατολισμού, δεδομένου ότι θα επέλθει μεγαλύτερη αποσύνδεση των πτυχιών από την επαγγελματική αποκατάσταση. Για το λόγο αυτό η δημιουργία κέντρων πληροφόρησης και επαγγελματικού προσανατολισμού στα πανεπιστήμια κρίνεται αναγκαία και επιτακτική. Τα κέντρα αυτά θα

παρέχουν την απαιτούμενη πληροφόρηση και βοήθεια στους φοιτητές αλλά και στους υποψήφιους φοιτητές, ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά πιθανά προβλήματα σπουδών, εκπαίδευσης και να παίρνουν τις σωστές γι' αυτούς αποφάσεις, να πληροφορούνται για τις δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης κοκ.

Τέλος, θα ήθελα να επισημάνω ότι οραματίζομαι ένα πανεπιστήμιο που δε θα αποσκοπεί μόνο στη σωστή διδασκαλία και στην επιστημονική αναζήτηση της αλήθειας. Θεωρώ ότι σήμερα η κοινωνία μας έχει ανάγκη από ένα πανεπιστήμιο που θα συμβάλει στην αποκατάσταση πνευματικών και ανθρώπινων αξιών που σήμερα βρίσκονται στο περιθώριο. Οι άνθρωποι και ο τόπος μας έχουν ανάγκη αυτές τις χαμένες αξίες. Η δικαιολογημένη ένσταση που θα μπορούσε κανείς να προβάλλει, ότι δηλαδή ένα τέτοιο πανεπιστήμιο κινείται περισσότερο στο χώρο της ουτοπίας, είναι αποδεκτή. Η ρεαλιστική ουτοπία, όμως, δε συνιστά κάτι το απραγματοποίητο. Αποτελεί ένα όραμα· είναι ένας στόχος που με το σωστό προσανατολισμό των πνευματικών δυνάμεων της χώρας μας μπορεί να υλοποιηθεί είναι ένα κίνητρο για να ελπίζουμε ακόμη, να αγωνιζόμαστε, να δίνουμε νόημα στις πράξεις μας, στην ύπαρξή μας. Αν συνειδητοποιηθεί η ανάγκη ενός τέτοιου πανεπιστημίου, θα ήταν ένα σημαντικό και χρήσιμο βήμα για την αλλαγή του πανεπιστημίου. ■

Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας των Υλικών

Χρήστος Μασσαλάς
 Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το δεύτερο ήμισυ του εικοστού αιώνα η ανθρωπότητα γνώρισε μια πρωτοφανή υλική ευημερία τουλάχιστον στις προηγμένες βιομηχανικά χώρες. Μία εντυπωσιακή ποικιλία νέων προϊόντων έκαναν για πρώτη φορά την εμφάνισή τους και αφού εντάχθηκαν στην καθημερινή ζωή του κοινού πολίτη, άλλαξαν, σε μερικές περιπτώσεις δραστικά, τον τρόπο που αυτός δουλεύει, κινείται στο χώρο, περνάει τις ελεύθερες του ώρες, διασκεδάζει, μέχρι ακόμη και τον τρόπο που σκέφτεται. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι σύγχρονοι στροβιλοκινητήρες και τύποι αεροσκαφών, που έκαναν δυνατή την αεροπορική μετακίνηση εκατομμυρίων ανθρώπων σε καθημερινή βάση σε σημείο που ουσιαστικά η γη να έχει μετατραπεί σε μια κοινότητα (global village). Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, που έκαναν την εμφάνισή τους περίπου στα μέσα του εικοστού αιώνα, και στην αρχή δεν ήταν παρά περίεργα επινοήματα των επιστημόνων, αλλά σήμερα πια έχουν γίνει αναπόσπαστο τμήμα της κάθε ενέργειάς μας (αρκεί να αναλογιστεί κανείς ότι η λειτουργία σχεδόν κάθε περίπλοκης μηχανής που χρησιμοποιείται σε καθημερινή βάση από το αυτοκίνητο ως το κινητό τηλέφωνο, ελέγχεται από ένα ολοκληρωμένο κύκλωμα). Υπάρχουν βέβαια πάρα πολλά άλλα τέτοια παραδείγματα αλλαγών στην καθημερινή ζωή, μερικά από τα οποία τα παίρνουμε για δεδομένα, όπως η καθημερινή πρόβλεψη του καιρού, η οποία εξαρτάται τόσο από την συλλογή στοιχείων σε παγκόσμια κλίμακα από δορυφόρους όσο και από την λεπτομερή επεξεργασία αυτών των στοιχείων από σύγχρονους υπερυπολογιστές (super - computers).

Όλες αυτές οι αλλαγές οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στο ότι η επιστήμη πρώτα, και η τεχνολογία στη συνέχεια, έχει κατορθώσει να βρει και να εκμεταλλευτεί τα υλικά, τα οποία εκπληρούν τις

συγκεκριμένες λειτουργίες που απαιτούνται σε κάθε εφαρμογή.

Αυτές οι λειτουργίες μπορεί να έχουν χημική, μαγνητική, ηλεκτρική ή μηχανική μορφή, ή κάποιο συνδυασμό αυτών, όπως για παράδειγμα τα υπεραγώγιμα υλικά (που μεταφέρουν ηλεκτρικό ρεύμα χωρίς αντίσταση) που χρησιμοποιούνται για μαγνητική αιώρηση σε υπερσύγχρονα μέσα μεταφοράς. Επιπλέον, αυτά τα υλικά πολλές φορές δεν υπάρχουν από μόνα τους στην φύση και πρέπει να παραχθούν με τη συμβολή επιστημών όπως της φυσικής της συμπτυκνωμένης ύλης και της φυσικοχημείας. Η τεράστια ανάπτυξη αυτού του κλάδου έχει οδηγήσει στην δημιουργία ξεχωριστής επιστήμης που ονομάζεται επιστήμη των υλικών.

Η επιστήμη και τεχνολογία των υλικών είναι ένας επιστημονικός κλάδος ο οποίος αντλεί στοιχεία από πολλούς βασικούς κλάδους της επιστήμης, όπως: φυσική, χημεία, μαθηματικά, μηχανική, με σκοπό να διυλίσει, επεξεργαστεί, εφεύρει, μελετήσει και να κατασκευάσει νέα υλικά, τα οποία θα φανούν χρήσιμα στις αυξανόμενες τεχνολογικές ανάγκες της ανθρώπινης κοινωνίας. Η μελέτη της μικροδομής των υλικών όσο και της μακροσκοπικής τους συμπεριφοράς, οδηγεί σε μια ταξινόμηση των μηχανικών, ηλεκτρομαγνητικών και χημικών ιδιοτήτων τους.

Η Ελληνική οικονομία πρέπει να ικανοποιήσει τις ανάγκες που προκύπτουν από τις νέες τεχνολογικές αιχμές της βιοτεχνολογίας, πληροφορικής και επιστήμης των υλικών.

Σήμερα τα προβλήματα που σχετίζονται με το αντικείμενο της επιστήμης των υλικών παραπέμπονται σε συμβούλους, συνήθως από το εξωτερικό, ή σε συναφείς κλάδους οι οποίοι όμως έχουν μερική γνώση του αντικειμένου. Είναι φανερό ότι πολλές εταιρείες στην Ελλάδα αναζητούν στελέχη

στον τομέα της τεχνολογίας των υλικών, π.χ. στις βιομηχανίες πλαστικών, ξύλου, τσιμέντου, τροφίμων, ειδών συσκευασίας, παραγωγής ορθοπεδικών υλικών, ακόμη και κατασκευαστικές εταιρείες (η ελληνική ναυτιλία δεν έχει επιστήμονες υλικών μετάλλου και οι ανάγκες της καλύπτονται με την συνεργασία της με ξένες εταιρείες και εμπειρογνώμονες).

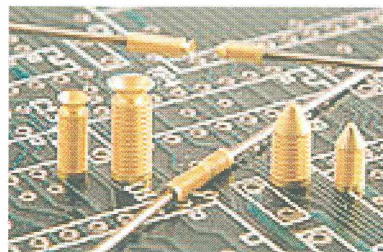
Επιπλέον το γνωστικό αντικείμενο των υλικών καλύπτεται μόνο μερικώς από την ύπαρξη συναφών πανεπιστημιακών τμημάτων (υπάρχει μόνο ένα Ινστιτούτο Υλικών στο Δημόκριτο και αυτό βέβαια δεν δίνει πτυχίο). Οι δημόσιοι φορείς, όπως τα κέντρα ελέγχου υλικών οδοποιίας και κατασκευών σε κάθε περιφέρεια και τα κέντρα πιστοποίησης ιδιοτήτων υλικών στελεχώνονται από άτομα τα οποία έχουν σχετική ή συναφή γνώση με το θέμα.

Πρέπει να τονιστεί ότι η έρευνα η οποία γίνεται σε παρόμοια τμήματα στο εξωτερικό προσανατολίζεται κυρίως σε νέα υλικά τα οποία χαρακτηρίζονται από ιδιότητες που τα καθιστούν ιδιαίτερα ελκυστικά. Κάτι τέτοιο δεν το έχει ανάγκη η σημερινή Ελληνική οικονομία αφού συνήθως τέτοια υλικά τα εισάγει. Όμως η εποχή που η Ελλάδα έμεινε έξω από την σύγκλιση των οικονομιών των Ευρωπαϊκών χωρών έχει περάσει και θα πρέπει να προσανατολισθεί στα νέα διεθνή δεδομένα και τα νέα στοιχεία τα οποία προκύπτουν για την οικονομία της. Το ανθρώπινο δυναμικό της θα πρέπει να ενισχυθεί ακόμα και σε τομείς όπου δεν παρουσιάζει σήμερα εξειδίκευση για να μπορέσει η κοινωνία μας να αποκτήσει πλεονέκτημα ανταγωνιστικότητας.

Το Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας των Υλικών πέραν της βασικής γνώσης που θα προσφέρει στον τομέα της Επιστήμης και Τεχνολογίας των Υλικών θα είναι προσανατολισμένο σε τομείς που θεωρούνται αιχμή της σύγχρονης τεχνολογίας και αποτελούν το κυρίαρχο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των έμπειρων χωρών. Είναι χαρακτηριστικό ότι το τμήμα θα στοχεύει στην παραγωγή και διάχυση γνώσης στους ακόλουθους τομείς:

- Πολυμερή
- Μεταλλουργία
- Κεραμικά Υλικά
- Ηλεκτρονικά Υλικά
- Βιοϋλικά και προσθετικά ιατρικής

Το νέο τμήμα (φοίτησης 10 εξαμήνων- πολυτεχνικού κλάδου) φιλοδοξεί να καλύψει α) τις τοπικές ανάγκες και τις ανάγκες της χώρας στο αντικείμενο της Επιστήμης των Υλικών β) τις ανάγκες για ουσιαστική εκπαίδευση στα υλικά, επιστημόνων που μπορούν να στελεχώσουν επιχειρήσεις και ερευνητικά ιδρύματα γ) την παραγωγή ανταγωνιστικής και καινοτόμου νέας γνώσης δ) την προστασία του περιβάλλοντος με δημιουργία νέων υλικών ε) την ανάπτυξη επιχειρηματικών μεθόδων για αξιοποίηση νέων υλικών κλπ. Για το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων θα

αποτελέσει το πρώτο άνοιγμα στην κατεύθυνση της δημιουργίας πολυτεχνικής σχολής και ικανοποίηση μιας αυξανόμενης ζήτησης ατόμων με δεξιότητες και γνώσεις σε αντικείμενα της επιστήμης των υλικών. Παράλληλα όμως θα αποτελέσει πυρήνα ανάπτυξης νέων ερευνητικών τομέων οι οποίοι μπορούν να λειτουργήσουν σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες ήδη ερευνητικές δομές. Αναμένεται ότι θα είναι σημαντική η αλληλεπίδραση με την Ιατρική Σχολή, το Κέντρο Βιοϊατρικών Ερευνών, το Τμήμα Φυσικής, το Τμήμα Χημείας, το Τμήμα Μαθηματικών και το Τμήμα Πληροφορικής.

Οι απόφοιτοι μπορούν να καλύψουν ανάγκες της βιομηχανίας και των ερευνητικών ινστιτούτων (όλες σχεδόν οι βιομηχανίες συνδέονται με την παραγωγή και την επεξεργασία υλικών). Πολλοί μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος στο ίδιο το τμήμα ή και σε τμήματα παρεμφερών πανεπιστημιακών ή πολυτεχνικών κλάδων.

Το Τμήμα της Επιστήμης και Τεχνολογίας των Υλικών μαζί με το νεοϊδρυθέν Τμήμα των Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών και το Τμήμα της Πληροφορικής μπορεί να βοηθήσει στη διαμόρφωση φιλικού περιβάλλοντος για τη διάχυση των νέων τεχνολογιών στην Ήπειρο και μαζί την ανάδειξη του πλούσιου ανθρώπινου δυναμικού της.■

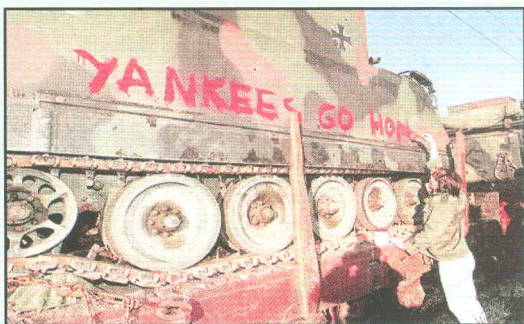
ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΑΠΡΙΛΗΣ 1967 - ΑΠΡΙΛΗΣ 1999

Η εισβολή στην Νέα Γιουγκοσλαβία Το τελευταίο στάδιο εξέλιξης του Δυτικού “Πολιτισμού”

ΧΩΡΙΣ ΣΧΟΛΙΑ

«ΚΑΤΑΣΤΡΕΨΑΜΕ αυτή τη χώρα, τη βομβαρδίσαμε με όπλα της υψηλότερης τεχνολογίας, αέρια νεύρων, νάρκες με αλεξίπτωτα που εκρήγνυνται μόλις αγγίζουν το έδαφος, βόμβες που περιείχαν ουράνιο, μαύρα ναπάλμ, χημικά που επιφέρουν στείρωση, σπρέι που δηλητηριάζουν τις σοδειές κι ακόμα με όπλα για τα οποία ως σήμερα δεν ξέραμε ότι υπήρχαν. Με την καθοδήγηση των Βορειοαμερικάνων, διαπράχθηκε μια από τις μεγαλύτερες βαρβαρότητες κατά της ανθρωπότητας. Λίγες μέρες αργότερα, ήρθε μια κωδικοποιημένη διαταγή: Να χτυπηθούν πολίτες στην Πρίστινα και το Νις. Ο διοικητής μας αρνήθηκε να υπακούσει. Μετατέθηκε δύο μέρες μετά: Όχι, οι επιθέσεις κατά πολιτικών στόχων και πολιτών, φυσικά όχι, δεν ήταν λάθη».

Από μια συγκλονιστική συνέντευξη του σημερινού της Ισπανικής Πολεμικής Αεροπορίας Αδόλφο Λουίς Μάρτιν ντε λα Χοζ, ο οποίος συμμετείχε στους βομβαρδισμούς, στο Ισπανικό περιοδικό *Artículo 20* της 14ης Ιουνίου 1999.

“NATO σημαίνει, Χούντες και Πολέμοι. Ένα σύνθημα επίκαιρο.”

Από την ελληνική μυθολογία (Η γένεσις)

Πρώτα – πρώτα το χάος έγινε. Ύστερα η πλατύστητη η Γη, το αιώνιο στέρεο βάθρον όλων. Και ο Έρως που μέσα στους αθανάτους ο πλέον ωραίος είναι, τα μέλη ξεκλειδώνει αυτός και των θεών και των ανθρώπων όλων την ψυχή λυγάζει μέσα στα στήθη τους και σβήνει την περίσκεψη από το νου τους. Κι από το χάος το Έρεβος γεννήθηκε και η μαύρη Νύχτα. Κι από τη Νύχτα πάλι ο Αιθέρας και η Ημέρα. Τους γέννησε απ’ το σπέρμα του Ερέβους, ερωτικά σαν έσμιξε μαζί του. (ΗΣΙΟΔΟΣ, ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ)

Από την μυθολογία των Βορείων (Το Λυκόφως των Θεών)

Ο Odin καταπίνεται από τον Λύκο - Fenris, τον Fenris όμως σκοτώνει ο Γιος του Odin Vidar. Ο Thor θα κατακρεουργήσει το φίδι Midgard, αλλά θα πνιγεί και ο ίδιος μέσα στο δηλητήριο του φιδιού. Ο Tir και ο Garm θα αλληλοσκοτωθούν, το ίδιο και ο Lokí με τον Heimdal. Οι δύο Jotuns θα καταπιούν τον Ήλιο και τη Σελήνη. Ο Yggdrasil θα αποσυντεθεί, ο Nidlug θα σηκωθεί από το Hvergelmir για να κατακρημνιστεί στο κενό του Ginnungargap κτλ, κτλ ...

Μια ανελέητη βία χωρίς παραλληλισμό στην λογοτεχνία και στην λαϊκή παράδοση.

Από την επικαιρότητα

Ο ΝΑΤΟϊκός εκπρόσωπος, «Mr sin»:

... Καταστρέψαμε, ισοπεδώσαμε, διαλύσαμε, σκοτώσαμε ...

Μίκης Θεοδωράκης: Δεν θα ησυχάσω αν δεν δω αυτούς τους εγκληματίες να καθίσουν στο σκαμνί.

Η εισβολή στην Νέα Γιουγκοσλαβία Το τελευταίο στάδιο εξέλιξης του Δυτικού «Πολιτισμού»

Γιώργος Παντής
Πρόεδρος Συντακτικής Επιτροπής

Επιώθηκαν και γράφθηκαν τόσα πολλά για την βαρβαρότητα και την ανηθικότητα αυτού του ακήρυκτου «πολέμου» που επέβαλλαν οι ΗΠΑ και οι ΝΑΤΟ-ικοί υποτελείς τους Ευρωπαίοι, στον σέρβικο λαό, που δεν χρειάζεται να γράψει κανείς περισσότερα.

Εξ' άλλου στις σελίδες που ακολουθούν γίνεται και αναφορά σε όσα έκανε το Πανεπιστήμιό μας ενάντια σ' αυτή την απερίγραπτη τραγωδία και αθλιότητα η οποία όμως ταυτόχρονα και σηματοδοτεί και τα όρια ενός υποτιθέμενου «Πολιτισμού», του Δυτικού «πολιτισμού».

Είναι επίκαιρο να γυρίσουμε στον Πελοποννησιακό πόλεμο (431 – 404 π.Χ.) και ειδικά στο 416 π.Χ., οπότε μια άλλη ιερή «Συμμαχία», (Η Αθήνα με τους συμμάχους της) η οποία κι αυτή είχε ξεκινήσει «αμυντική» (ενάντια των Περσών), στο όνομα της «Ελευθερίας» και «Δημοκρατίας» αποφάσισε να καταστρέψει την Μήλο, επειδή δεν δεχόταν να σκύψει το κεφάλι της κάτω από την ηγεμονία της «Συμμαχίας».

Ο Θουκυδίδης αφηγείται στο 5^ο βιβλίο της συγγραφής του §84 - 416 στον «Διάλογο Μηλίων – Αθηναίων» την αλαζονική συμπεριφορά των Αθηναίων. Παραθέτονται μερικά αποσπάσματα που θα σας φανούν επίκαιρα:

ΑΘΗΝ. ...Ας συζητήσουμε, όμως, για το τι είναι δυνατόν να γίνει έχοντας υπόψη τους πραγματικούς σκοπούς του καθενός και ξέροντας ότι, στις ανθρώπινες σχέσεις, τα νομικά επιχειρήματα έχουν αξία όταν εκείνοι που τα επικαλούνται είναι περίπου ισόπαλοι σε δύναμη και ότι, αντίθετα, ο ισχυρός επιβάλλει ό,τι του επιτρέπει η δύναμη του και ο αδύνατος υποχωρεί όσο του το επιβάλλει η αδυναμία του.

ΜΗΛ. Εμείς, όμως, νομίζουμε ότι είναι χρήσιμο – και είναι ανάγκη να το πούμε αφού θέσατε βάση της συζήτησής μας το συμφέρον και όχι το δίκαιο – να μην παραβλεφθεί ένα στοιχείο που είναι κοινό αγαθό, δηλαδή το να μπορεί πάντα εκείνος που βρίσκεται σε κίνδυνο, να επικαλείται τα ορθά και τα δίκαια και να ωφελείται πείθοντας τον αντίπαλό του με επιχειρήματα πέρα από τα αυστηρά πλαίσια του δικαίου. Αυτό, άλλωστε, σας συμφέρει όσο και μας, γιατί αν χάσετε τον πόλεμο, θα σας επιβάλλουν, για παραδειγματισμό, την μεγαλύτερη τιμωρία..

ΑΘΗΝ. Εμείς δεν ανησυχούμε για τις συνέπειες που θα είχε μια ενδεχόμενη κατάλυση της ηγεμονίας μας...
...Εκείνο που τώρα θέλουμε να σας πούμε είναι ότι ήρθαμε εδώ για το συμφέρον της ηγεμονίας μας και ότι τα όσα θα σας αναπτύξουμε έχουν σκοπό την σωτηρία της πολιτείας σας. Θέλουμε να σας υποτάξουμε χωρίς να υποβληθούμε σε κόπτο και χωρίς να σας καταστρέψουμε, πράγμα που είναι κοινό

μας συμφέρον.

ΜΗΛ. Πως είναι δυνατόν να έχουμε εμείς το ίδιο συμφέρον να γίνουμε δούλοι σας όσο εσείς έχετε συμφέρον να μας υποτάξετε;

ΑΘΗΝ. Επειδή εσείς, αν υποταχθείτε, θ' αποφύγετε την έσχατη καταστροφή κ' εμείς θα έχουμε κέρδος αν δεν σας καταστρέψουμε.

ΜΗΛ. Ωστε δεν δεχόσαστε να είμαστε φίλοι σας αντί εχθροί σας, να ζούμε ειρηνικά και να μείνουμε ουδέτεροι;

ΑΘΗΝ. Δεν μας βλάπτει τόσο η έχθρα σας όσο η φιλία σας που θα ερμηνευόταν σαν τεκμήριο αδυναμίας μας, ενώ το μίσος σας είναι, για τους όσους εξουσιάζουμε, απόδειξη της δύναμής μας.

ΜΗΛ. Τέτοια αντίληψη του δικαίου έχουν, λοιπόν, οι υπηκόοί σας, ώστε να βάζουν σε ίση μοίρα εκείνους που δεν έχουν μαζί σας κανέναν φυλετικό δεσμό και εκείνους που είναι άποικοι σας, όπως συμβαίνει με τους περισσότερους, που μερικοί μάλιστα απ' αυτούς επαναστάτησαν και τους υποτάξατε;

ΑΘΗΝ. Όσο για τα δικαιώματά τους κανείς από τους συμμάχους μας δεν νομίζει ότι υστερεί, αλλά πιστεύουν ότι, όσοι διατηρούν την αυτονομία τους το χρωστούν στη δύναμή τους και ότι ο φόβος μας συγκρατεί και δεν εκστρατεύουμε εναντίον τους. Αν, λοιπόν, υποταχθείτε, όχι μόνο θ' αυξανόταν ο αριθμός των υπηκόων μας, αλλά και θ' αποδεικνυόταν ότι σεις,

νησιώτες και ασθενέστεροι από άλλους, δεν μπορούσατε να μας αντισταθείτε εμάς που είμαστε θαλασσοκράτορες.

ΜΗΛ. Κι νομίζετε ότι οι προτάσεις μας δεν σας παρέχουν ασφάλεια; Πρέπει και εδώ, όπως εσείς δεν μας επιτρέπεται να επικαλεστούμε το δίκαιο και μας καλείτε να υποταχτούμε στο συμφέρον σας, να σας εξηγήσουμε και μεις ποιο είναι το συμφέρον μας και να προσπαθήσουμε να σας πείσουμε ότι συμβιβάζεται με το δικό σας. Πως είναι δυνατόν να μην μεταβάλετε σε εχθρούς σας όσους έως τώρα

αγωνίζεστε σαν ίσοι προς ίσους, ώστε να ντροπιαστείτε αν δεν δείξετε ανδρεία. Πρόκειται να σωθείτε μη προβάλλοντας αντίσταση σε πολύ ισχυρότερους.

ΜΗΛ. Ξέρομε, όμως ότι καμιά φορά οι τύχες του πολέμου δημιουργούν περισσότερη ισορροπία μεταξύ των αντιπάλων από ότι θα περίμενε κανείς από την διαφορά της δύναμής τους. Αν ενδώσουμε ευθύς θα χάσουμε αμέσως κάθε ελπίδα, ενώ όσο αντιστεκόμαστε θα έχουμε ακόμα κάποια ελπίδα.

ΑΘΗΝ. Στην ώρα του κινδύνου η ελπίδα είναι

έμειναν ουδέτεροι, όταν δουν τι θα έχετε κάνει εδώ και θα περιμένουν ότι κάποτε θα στραφείτε και εναντίον τους ; Και με αυτό τι άλλο θα κάνετε παρά να ενισχύσετε όσους είναι εχθροί σας και να στρέψετε εναντίον σας, παρά τη θέλησής τους, όσους δεν είχαν κανένα σκοπό να το επιχειρήσουν ;

ΑΘΗΝ. Καθόλου! Επικίνδυνοι εχθροί μας δεν είναι όσοι κατοικούν την στεριά και είναι ελεύθεροι. Επικίνδυνοι είναι οι νησιώτες εκείνοι που σαν και σας έχουν μείνει ανεξάρτητοι και εκείνοι που είναι δυσαρεστημένοι από τους καταναγκασμούς που τους επιβάλλει η ηγεμονία μας. Αυτοί υπάρχει πιθανότητα να ενεργήσουν αλόγιστα και να περιπλέξουν σε προφανείς κινδύνους και τους εαυτούς τους και εμάς.

ΜΗΛ. Αν όμως σεις, για να μην χάσετε την ηγεμονία σας και οι υπήκοοί σας, για ν' απαλλαγούν απ' αυτήν, είσατε έτοιμοι να αντιμετωπίσετε τόσους κινδύνους, εμείς που είμαστε ελεύθεροι θα δείχναμε μεγάλη ευτέλεια και ανανδρία αν δεν δοκιμάζαμε τα πάντα για να μην γίνουμε δούλοι.

ΑΘΗΝ. Όχι, αν πάρετε φρόνιμη απόφαση. Δεν

παρηγοριά, και όσους στηρίζονται σ' αυτήν - όταν έχουν και περίσσια δύναμη - μπορεί να τους βλάψει, αλλά δεν τους καταστρέφει. Όποιος, όμως, εμπιστεύεται σ' αυτήν για να τα παίξει όλα για όλα - η φύση της ελπίδας είναι πάντα τέτοια, ώστε να παρασύρει - τότε μόνο αντιλαμβάνεται ποια είναι η πραγματική ουσία της, όταν έχει πια καταστραφεί και δεν έχει κανέναν τρόπο να φυλαχτεί απ' αυτήν αφού την γνωρίσει. Μην θελήσετε, λοιπόν, να το πάθετε σεις που είσατε αδύναμοι και βρίσκεστε στο χείλος της καταστροφής και μην θελήσετε να μοιάσετε στους πολλούς οι οποίοι, ενώ μπορούν ακόμα να σωθούν με ανθρώπινα μέσα, όταν βρεθούν μπροστά στην καταστροφή και τους εγκαταλείψουν εύλογες ελπίδες, καταφεύγουν σε φανταστικά σχήματα, στην μαντική και τους χρησμούς και όσα άλλα τέτοια τρέφουν τις προσδοκίες που οδηγούν στην καταστροφή.

ΜΗΛ. Ξέρετε καλά ότι κ' εμείς θεωρούμε πως είναι εξαιρετικά δύσκολο ν' αγωνιστούμε εναντίον σας που έχετε τόση δύναμη και σας ευνοεί η τύχη, εάν δεν έχουμε ανάλογες δυνάμεις. Αλλά πιστεύουμε ότι όσο

για την τύχη δεν θα μας την στερήσουν οι θεοί, γιατί είμαστε δίκαιοι και αντιμετωπίζουμε αδίκους. Όσο για την ανεπάρκεια της δύναμής μας, θα μας βοηθήσουν οι σύμμαχοί μας οι Λακεδαιμόνιοι που είναι αναγκασμένοι να το κάνουν, αν όχι για άλλο λόγο, αλλά επειδή είμαστε φυλετικά συγγενείς τους και από αίσθημα τιμής. Το θάρρος μας, λοιπόν, δεν είναι τόσο παράλογο όσο φαίνεται.

ΑΘΗΝ. Αλλά κ' εμείς νομίζουμε ότι δεν θα μας λείψει η εύνοια των θεών, γιατί ούτε οι αξιώσεις μας ούτε οι πράξεις μας ανταποκρίνονται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των ανθρώπων ή από τις αρχές που εφαρμόζουν στις μεταξύ τους σχέσεις. Από ότι μπορεί κανείς να εικάσει για τους θεούς και από ότι είναι βέβαιο για τους ανθρώπους, πιστεύουμε ό,τι και οι θεοί και οι άνθρωποι ακολουθούν πάντοτε έναν απόλυτο νόμο της φύσης, να επιβάλλουν πάντα την εξουσία τους αν έχουν τη δύναμη να το επιτύχουν. Τον νόμο αυτόν ούτε τον θεσπίσαμε, ούτε τον εφαρμόσαμε εμείς πρώτοι. Τον βρήκαμε να ισχύει και τον ακολουθούμε, όπως θα τον ακολουθούν αιώνια όσοι μας διαδεχθούν και ξέρομε καλά κ' εσεείς και οποιοδήποτε άλλοι θα κάνατε τα ίδια αν είχατε την δύναμή μας. Όσο, λοιπόν, για την εύνοια των θεών, δεν έχομε κανένα λόγο να φοβόμαστε ότι θα υστερήσουμε. Όσο για την προσδοκία σας ότι οι Λακεδαιμόνιοι από αίσθημα τιμής θα έρθουν να σας βοηθήσουν, σας μακαρίζουμε για την απλοϊκότητά σας, αλλά δεν ζηλεύουμε την ανοησία σας. Οι Λακεδαιμόνιοι δείχνουν πραγματικά μεγάλες αρετές στις μεταξύ τους σχέσεις και απέναντι των θεσμών τους, αλλά θα είχε πολλά να πει κανείς για την συμπεριφορά τους προς τους ξένους. Για να τους χαρακτηρίσουμε με μια λέξη, θα μπορούσαμε να πούμε ότι, από όλους τους άλλους ανθρώπους που ξέρομε, αυτοί είναι που δείχνουν φανερά ότι θεωρούν έντιμο το ευχάριστο και δίκαιο το συμφέρον. Και οι αντιλήψεις τους αυτές δεν ταιριάζουν καθόλου με τις δικές σας τωρινές, παράλογες ελπίδες.

ΜΗΛ. Ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο πιστεύουμε κυρίως ότι οι Λακεδαιμόνιοι, για το δικό τους συμφέρον, δεν θα θελήσουν να προδώσουν τους Μηλίους που είναι οι άποικοί τους, γιατί θα έχαναν την εμπιστοσύνη των Ελλήνων εκείνων που είναι φίλοι τους και θα εξυπηρετήσουν τους εχθρούς τους.

ΑΘΗΝ. Δεν νομίζετε ότι, όταν επιδιώκει κανείς το συμφέρον του αποφεύγει τους κινδύνους, ενώ όταν κάνει το καθήκον του και ό,τι υπαγορεύει η τιμή πρέπει ν' αντιμετωπίζει κινδύνους; Αλλά οι Λακεδαιμόνιοι αυτό ακριβώς αποφεύγουν όσο μπορούν.

ΜΗΛ. Πιστεύομε ότι για χάρη μας θ' αναλάβουν πρόθυμα τους κινδύνους και θα θεωρήσουν ότι το εγχείρημα είναι ασφαλέστερο μαζί μας παρά με άλλους, γιατί και κοντά στη Πελοπόννησο είμαστε, ώστε να είναι εύκολες γι' αυτούς οι επιχειρήσεις και τους εμπνέουμε περισσότερη εμπιστοσύνη από άλλους, αφού είμαστε ομόφυλοί τους.

ΑΘΗΝ. Εγγύηση για εκείνον που καλείται να συμπολεμήσει με κάποιον, δεν είναι τα φιλικά αισθήματα αυτών που τον καλούν, αλλά η υπεροχή σε υλικά μέσα και αυτό εφαρμόζουν, περισσότερο από κάθε άλλον, οι Λακεδαιμόνιοι, οι οποίοι έχουν τόσο λίγη εμπιστοσύνη στις ίδιες τους δυνάμεις, ώστε μόνο με πολλούς συμμάχους εκστρατεύουν εναντίον των γειτόνων τους. Δεν φαίνεται, επομένως, πιθανόν να στείλουν στρατό σ' ένα νησί, ενώ εμείς κυριαρχούμε στην θάλασσα.

ΜΗΛ. Έχουν, όμως, συμμάχους οι οποίοι θα μπορούσαν να μας στείλουν βοήθεια. Το κρητικό πέλαγος είναι μεγάλο και είναι πολύ δύσκολο για εκείνον που κυριαρχεί στην θάλασσα, να ασκεί έλεγχο, ενώ είναι πιο εύκολο να του διαφύγουν όσοι το επιχειρήσουν. Αλλά και αν αποτύχαιναν σ' αυτό, θα μπορούσαν οπωσδήποτε να στραφούν εναντίον του εδάφους σας και εναντίον εκείνων από τους συμμάχους σας στους οποίους δεν πήγε ο Βρασιδας. Και τότε θα πρέπει να πολεμήσετε όχι πια για κυριέψετε την συμμαχία σας και την δική σας γη.

ΑΘΗΝ. Έχομε πείρα απ' αυτά αν το επιχειρήσουν, αλλά και σεις θα ξέρετε ότι ποτέ Αθηναίοι δεν έλυσαν μια πολιορκία από φόβο άλλου αντιπάλου. Διαπιστώνουμε, όμως, ότι ενώ παραδεχθήκατε πως θα συζητούσαμε για την σωτηρία της πολιτείας σας, δεν προτείνετε τίποτε σ' όλη αυτή την μακριά συζήτηση, από το οποίο φρόνιμοι άνθρωποι θα μπορούσαν να ελπίζουν ότι θα σωθούν...

.... Όταν θα έχουμε αποσυρθεί σκεφθείτε πάλι καλά και μη λησμονείτε ότι θ' αποφασίσετε για την τύχη της πατρίδας σας, ότι δεν έχετε άλλη επιλογή και ότι από την απόφασή σας αυτή θα εξαρτηθεί η σωτηρία της ή η καταστροφή της.

Οι Αθηναίοι αντιπρόσωποι αποχώρησαν από την σύσκεψη. Οι Μήλιοι συσκέφθηκαν μόνοι τους και αποφάσισαν να επιμείνουν στα όσα είχαν πει. Αποκρίθηκαν τα ακόλουθα: “Ούτε την αρχική μας απόφαση θα αλλάξουμε, Αθηναίοι, ούτε θα στερήσουμε, μέσα σε λίγες στιγμές, από την ελευθερία της μια πολιτεία που ζει ελεύθερη εδώ και επτακόσια χρόνια.

Τελικά οι Αθηναίοι κατέστρεψαν τη Μήλο αλλά πλήρωσαν την ανοησία τους αυτή με την δική τους καταστροφή στον Πελοποννησιακό πόλεμο.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων αντιστέκεται στον πόλεμο

Ψήφισμα της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στη Συνεδρία της αριθμ. 801/1-4-1999 ενέκρινε ομόφωνα το παρακάτω ψήφισμα:

«Οι βομβαρδισμοί της γειτονικής Νέας Γιουγκοσλαβίας, με πρόσχημα την προστασία των συμφερόντων των μειονοτήτων στο ταραγμένο Κόσσοβο, αποτελούν ντροπή για το σύγχρονο κόσμο. Η δολοφονία αμάχων και η καταστροφή της υποδομής της γειτονικής χώρας, μετά μάλιστα από ένα εξοντωτικό και πολύχρονο εμπόλεμο, δεν είναι οι μόνες επιπτώσεις της συνεχιζόμενης επέμβασης. Η απροκάλυπτη επίθεση και η πολιτική βία, στηριζόμενες στην πρωτοβουλία και τα σχέδια των ΗΠΑ, στη συνδρομή συγκεκριμένων κυβερνήσεων και τη σιωπηρή συμφωνία ή ανοχή των υπολοίπων της Ε.Ε., πλήττουν καίρια την παγκόσμια τάξη πραγμάτων, θέτουν σε άμεσο κίνδυνο την ειρήνη στην πολύπαθη Βαλκανική Χερσόνησο και προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ελευθερία και τη δημοκρατία.

Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ και οι συνοδοιπόροι του δεν πρέπει να ξεχνούν ότι ο ανθρώπινος πολιτισμός είναι αποτέλεσμα αγώνων εμποτισμένων με τα ιδανικά της ελευθερίας και της δημοκρατίας. Η απροκάλυπτη συμπεριφορά τους τερπιλίζει τη μεγαλύτερη ίσως πρόκληση του 21^{ου} αιώνα που δεν είναι τίποτε άλλο από την οικοδόμηση μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας, μέσα στα έθνη και ανάμεσά τους. Η επιβίωσή μας θα εξαρτηθεί από το πόσο θα μπορούμε να συνυπάρξουμε δημιουργικά με τον Άλλο-τον αλλόφυλο, τον αλλόθρησκο, τον αλλοεθνή. Στην πρόκληση του πολιτισμού εκείνοι απαντούν με δολοφονία αμάχων, αφανισμό δημιουργημάτων του πολιτισμού και βιασμό της φύσης.

Τα Βαλκάνια είναι το σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών και όπως είναι φυσικό οι κάτοικοί τους δεν μπορούν να αποδεχθούν τη λογική της εθνικής ή

θρησκευτικής καθαρότητας. Οι Βαλκάνιοι είναι υποχρεωμένοι να ζήσουν ειρηνικά σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία. Η ομορφιά των λαών μας αναδύεται από τη διαφορετικότητα και τις δυνατότητες επικοινωνίας μας, στοιχεία που δεν μπορούν να συγκινήσουν τους δοκιμαστές των νέων οπλικών συστημάτων και τους Ευρωπαίους των οικονομικών συγκλίσεων.

Η Πανεπιστημιακή κοινότητα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων καταδικάζει τη στρατιωτική επέμβαση και βαρβαρότητα, που στρέφεται κατά του άμαχου πληθυσμού της γειτονικής χώρας και δηλώνει τη συμπαραστάσή της προς όλους τους πληττόμενους φίλους λαούς. Ζητεί την άμεση λήξη των εχθροπραξιών και την επίλυση των υπαρκτών προβλημάτων με βάση τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου, της προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του σεβασμού των υφισταμένων συνόρων, αρχές που δικαιολογούν την ύπαρξη του ΟΗΕ και χαράσσουν την πορεία του σύγχρονου κόσμου».

Ιωάννινα, 1-4-1999
Από την Πρυτανεία

Ομιλία του πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Χρήστου Μασσαλά κατά την συγκέντρωση διαμαρτυρίας ενάντια στον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας.

Οι Έλληνες ζουν από κοντά τη φρίκη που κυριαρχεί στη γειτονική μας χώρα. Η φρίκη αυτή δεν είναι μόνο φρίκη πολέμου, αλλά φρίκη δολοφονίας αμάχων, αφανισμού της πολιτισμικής συνέχειας και βιασμού της φύσης στο όνομα της νέας παγκόσμιας τάξης. Μιας παγκόσμιας τάξης που γεννά την υποτέλεια, την εξάρτηση, την ξενοκρατία, την αταξία, τις ασυνέχειες, τις αβεβαιότητες, εξαλείφει τη δημοκρατία και αφανίζει τον πολιτισμό. Τα γεγονότα προκαλούν τρόμο, ντροπή και οργή.

Οι σύμβουλοι των προέδρων των ΗΠΑ, της Αγγλίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας και των συμμάχων τους είναι σίγουρο ότι δεν αγνοούν την κατάσταση αυτής της τόσο εύθραυστης περιοχής, την ιστορία της, που έχει βαρύνουσα σημασία, και τα πραγματικά γεγονότα των τελευταίων δεκαετιών που οδήγησαν στη σημερινή κρίση. Η γνώση φαίνεται δεν εμπόδισε τους ηγέτες των χωρών αυτών να διασύρουν τον ΟΗΕ, τις έννοιες της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της εθνικής ανεξαρτησίας και το σεβασμό στην ανθρώπινη ύπαρξη. Αυτός ο αιώνας καθώς φεύγει επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά ότι δεν θέλησε τη δημοκρατία, την αρνήθηκε, διέγραψε τον πολιτισμό και προσέφυγε για άλλη μια φορά στην καταστροφή και τη βαρβαρότητα.

Όλοι ασφαλώς επιθυμούμε τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Κοσοβάρων. Η καταπάτησή τους, όπως επίσης και η επιδίωξη της εθνικής και θρησκευτικής κάθαρσης, μας βρίσκουν απολύτως αντίθετους. Το γεγονός αυτό δεν δικαιολογεί τη χρήση στρατιωτικής και πολιτικής βίας, που έχει ως συνέπεια την καταστροφή μιας ολόκληρης χώρας. Οι βομβαρδισμοί αντίθετα επιδεινώνουν τραγικά την κατάσταση, προκαλούν ανεπανόρθωτες καταστροφές, δημιουργούν ανθρώπινα θύματα και από τις δύο πλευρές και χωρίς αμφιβολία αυξάνουν επικίνδυνα το κύμα προσφυγιάς των Κοσοβάρων. Επιπλέον η κρίση αυτή απειλεί με αποσταθεροποίηση τα γειτονικά κράτη και ενέχει τον κίνδυνο εμπλοκής στην κρίση ευρύτερων περιοχών των Βαλκανίων με απρόβλεπτες συνέπειες.

Οι βομβαρδισμοί θέτουν σε άμεσο κίνδυνο και τραυματίζουν ανεπανόρθωτα σπουδαία μνημεία της Σερβίας στην Πριζρένη, στη Γρατσάνιστα, στη Ντέτσανη, μνημεία μεγάλης καλλιτεχνικής και ιστορικής αξίας, που αποτελούν πολύτιμο τμήμα της πολιτιστικής κληρονομιάς, όχι μόνο των Βαλκανίων, αλλά και όλης της Ευρώπης.

Στην πρόκληση οικοδόμησης μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας και ενός περιβάλλοντος διαλόγου στην Ευρώπη, οι ΗΠΑ απαντούν με τη δημιουργία περιβάλλοντος Ηγεμονίας τους στον Ευρωπαϊκό χώρο και τους λαούς του. Οι Ευρωπαίοι οφείλουν να αντιληφθούν ότι η εμπλοκή τους στη Βαλκανική κρίση δεν αχρηστεύει μόνο τον ΟΗΕ αλλά υποθηκεύει και τη ζητούμενη ανεξαρτησία τους. Ίσως οι φωνές των αμάχων που δολοφονούνται κάθε μέρα δεν τους συγκινούν και περιμένουν να μετρήσουν τους δικούς τους νεκρούς για να καταλάβουν τη συμμετοχή τους στο έγκλημα.

Η σημερινή κρίση στα Βαλκάνια αποτελεί ντροπή για το σημερινό κόσμο και αρχή νέων και οδυνηρών περιπετειών για τις ανθρωπίνες Αξίες.....

Οι Βαλκάνιοι, οι πιο ζωντανοί λαοί της Ευρώπης, πληρώνουν την ομορφιά τους ...που οφείλεται στην πίστη τους στην ανεξαρτησία, τους δημοκρατικούς θεσμούς, την ελευθερία, την επικοινωνία με τον Άλλο – τον αλλόφυλο, τον αλλόθρησκο, τον αλλοεθνή. Η ομορφιά τους δεν μπορεί να συγκινήσει τους

δοκιμαστές των νέων οπλικών συστημάτων και τους Ευρωπαίους των οικονομικών συγκλίσεων.

Η πανεπιστημιακή κοινότητα καταδικάζει τη στρατιωτική επέμβαση και βαρβαρότητα των δυνάμεων του ΝΑΤΟ, που στρέφεται κατά του άμαχου πληθυσμού, της υποδομής, του πολιτισμού και της φύσης της γειτονικής χώρας και δηλώνει τη συμπαράστασή της προς όλους τους πληττόμενους φίλους λαούς. Ζητεί να σταματήσουν άμεσα οι βομβαρδισμοί και οι όποιες στρατιωτικές επιχειρήσεις και να γίνει προσπάθεια εξεύρεσης αντικειμενικής και κυρίως βιώσιμης λύσης στο πρόβλημα του Κοσόβου με βάση τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου, της προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του σεβασμού των υφισταμένων συνόρων, αρχές που δικαιολογούν την ύπαρξη του ΟΗΕ και πρέπει να χαράσσουν την πορεία του σύγχρονου κόσμου. Σ' αυτό το μακελειό που αγγίζει τα όρια του παράλογου ο Ο. Ελύτης έδωσε απάντηση:

Έφεραν.....

*Βίβλους γραμμάτων και αριθμών,
την πάσα Υποταγή και Δύναμη
το παμπάλαιο φως εξουσιάζοντας.
Και το φως δεν έδεσε ποτέ με τη σκέπη τους.*

.....

Έστησαν...

*τους Νόμους, τους θεσπίζοντας τα καλά και
συμφέροντα
στο παμπάλαιο μέτρο εφαρμόζοντας
Και το μέτρο δεν έδεσε ποτέ με τη σκέπη τους.*

Ιωάννινα, 7-4-1999

Συνάντηση των Πρυτανικών Αρχών των Πανεπιστημίων της Βορείου Ελλάδος

Την Πέμπτη, 8 Απριλίου 1999, πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα συνάντηση των Πρυτανικών Αρχών των Πανεπιστημίων της Βορείου Ελλάδος με βασικό σκοπό την εξέταση των προβλημάτων που έχουν ανακύψει στον ευρύτερο βαλκανικό χώρο, τη διερεύνηση των αιτίων που τα προκαλούν και τις δυνατότητες ανάληψης πρωτοβουλιών, προκειμένου να εξευρεθούν λύσεις και να συνυπάρξουν ειρηνικά οι λαοί των Βαλκανίων και γενικότερα της Ευρώπης. Οι Πρυτανικές Αρχές αποφάσισαν να αναλάβουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Ενημέρωση του πνευματικού κόσμου και των διεθνών οργανισμών της Επιστήμης, του Πολιτισμού και της Ειρήνης, προκειμένου να αναδειχθεί η ιστορική διάσταση του προβλήματος (αποστολή επιστολών – σελίδες στο Internet, ...).
2. Διαβήματα – διαμαρτυρίες για τις καταστροφές που πλήττουν την ιστορία και τον πολιτισμό.
3. Ευαισθητοποίηση του ακαδημαϊκού και επιστημονικού δυναμικού, ώστε να ασκήσει την επιρροή του με σκοπό την ειρηνική διευθέτηση της κρίσης μέσα από τον πολιτικό διάλογο και με βάση τις αρχές του διεθνούς Δικαίου, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το σεβασμό των υφιστάμενων συνόρων.
4. Σύγκληση των Πρυτάνεων των πανεπιστημίων του δικτύου ΑΙΜΟΣ σε μια από τις έδρες των πανεπιστημίων της Βορείου Ελλάδος.
5. Επίσκεψη των πρυτάνεων του Ελληνικού Βορρά στις δοκιμαζόμενες χώρες.
6. Αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες των φοιτητών των βαλκανικών πανεπιστημίων με κύριο στόχο την ανάδειξη των αισθητικών αντιλήψεων και φιλοσοφικών αναζητήσεων των βαλκανικών λαών.
7. Τόνωση των ιδιαιτεροτήτων των λαών, των εθνών, των κοινωνικών ομάδων και εθνοτήτων, ώστε να φανεί η σημασία, η ζωτικότητα και ο δυναμισμός της ειρηνικής συμβίωσης των ανθρώπων και των λαών.

Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στη δημιουργία περιβάλλοντος αλληλοκατανόησης, εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης και απομακρύνουν τον κίνδυνο της οποιασδήποτε εθνικής, θρησκευτικής ή ιδεολογικής αποκλειστικότητας, ώστε να αποφευχθούν ο φανατισμός, τα μίσια, οι εχθρότητες και ο,τι οδηγεί στη σύγκρουση και τους πολέμους.

Ανοιχτή επιστολή προς τα Πανεπιστήμια του δικτύου ΑΙΜΟΣ (Ιωάννινα 08.4.99)

Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια που μετέχουμε στο δίκτυο ΑΙΜΟΣ, δίκτυο που συγκροτείται από 30 πανεπιστήμια της Βαλκανικής και των Παρευξείνιων χωρών, νιώθουμε την ανάγκη να επικοινωνήσουμε με τις ακαδημαϊκές κοινότητες και τους συναδέλφους μας, μέσα στο βαρύ κλίμα που έχει διαμορφωθεί τις τελευταίες αυτές εβδομάδες.

Ζούμε σε μία περιοχή που ιστορικά έχει σημαδευτεί από τις διαφορές των ανθρώπων της. Από τον Εύξεινο Πόντο μέχρι το Ιόνιο κι από τον Δούναβη μέχρι τον Αξιό, η ιστορία μας έχει γραφεί από τη σύνθεση του διαφορετικού – και κατά καιρούς από τη σύγκρουσή του.

Το διαφορετικό, όμως, αποτελεί τον κοινό τόπο στον οποίο πρέπει, και μπορούμε, να ζήσουμε μαζί. Στον κοινό μας τόπο έχουμε μακρά και οδυνηρή εμπειρία των πολέμων που έχουν διεξαχθεί, συχνά για δυσδιάκριτα αίτια και πολλές φορές επ'ωφελεία άλλων.

Αντίθετα, έχουμε βιώσει περιόδους ισορροπίας και αρμονικής συνύπαρξης, κατά τις οποίες οι λαοί, με τις γλώσσες, τις θρησκείες, τις επιδιώξεις και τους οραματισμούς τους δημιούργησαν, προόδευσαν και άφησαν τεκμήρια των ικανοτήτων και των προσδοκιών τους, που δεν συναντώνται σ' αυτήν την πυκνότητα σε άλλες, σήμερα ευημερούσες,

περιοχές του κόσμου. Ως ακαδημαϊκοί και μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας γνωρίζουμε ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα να επηρεάσουμε τις εξελίξεις παρά στο βαθμό που ο λόγος μας ακούγεται από τις κρατούσες δυνάμεις και τις ίδιες μας τις κοινωνίες. Έχουμε, όμως, την υποχρέωση να εκφράσουμε την αγωνία μας, τη θλίψη μας και την οργή μας για όσα συμβαίνουν.

δυσκολεύονται να κατανοήσουν τους προβληματισμούς μας. Η ιστορία έχει αποδείξει, ότι κάθε πόλεμος δημιουργεί περισσότερα προβλήματα απ’ όσα επιλύει.

Οι μεγαλύτερες περιόδους ειρήνης και ευημερίας των λαών μας βασίστηκαν στην αποδοχή κανόνων συνύπαρξης και σεβασμού των διαφορών μας. Τους κανόνες αυτούς δεν μπορούν να τους επιβάλλουν άλλοι, επειδή δεν έχουν τη βιωματική γνώση της ιστορίας μας.

Κι όσοι από εμάς πιστεύουμε ότι η δια της βίας επιβολή κανόνων είναι ωφέλιμη, επειδή ενδεχομένως ευνοούμαστε απ’ αυτήν, θα αποτελέσουμε τα επόμενα θύματα των ίδιων κανόνων. Έχουμε ένα ιδιαίτερο παρελθόν αιώνων.

Ένα κοινό παρελθόν.

Αν θέλουμε να επιβιώσουμε και να ζήσουμε αρμονικά, πρέπει να έχουμε κι ένα κοινό μέλλον.

Αγωνιούμε με την αναφορά στα Βαλκάνια ως «πυριπδαποθήκη της Ευρώπης», επειδή πιστεύουμε ότι αυτή δεν αποτελεί διαπίστωση μίας πραγματικότητας, αλλά επιδίωξη όσων έχουν συμφέρον να εξελιχθούν οι χώρες μας σε αναλώσιμα στοιχεία των επιδιώξεών τους. Θλιβόμαστε από τις αναφορές σε «ανθρωπιστικές τραγωδίες», όταν αυτοί που τις κάνουν είναι οι ίδιοι που τις προκαλούν, ώστε να μπορούν να τις επικαλεστούν στη συνέχεια.

Οργιζόμαστε, επειδή βλέπουμε την ιστορική επανάληψη της διαίρεσης, της κατάτμησης και της δημιουργίας τετελεσμένων, που είναι αμφίβολο αν μπορούν να επιβιώσουν χωρίς τη συνεχή παρουσία τοποτηρητών – και τη συνεπαγόμενη αλλοίωση της βούλησης των λαών μας.

Ως μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας είμαστε όλοι κοινωνοί του ορθού λόγου, της τέχνης και του ανθρωπισμού. Μ’ αυτήν την ιδιότητα απευθύνουμε έκκληση στους συναδέλφους μας, να αρθρώσουν στις δύσκολες αυτές ώρες έναν λόγο νηφάλιο, απευθυνόμενοι στους λαούς μας, αλλά και στους συναδέλφους από άλλες χώρες, σε απομακρυσμένα σημεία του χάρτη, που συχνά

Για τα Ελληνικά Πανεπιστήμια του δικτύου ΑΙΜΟΣ, οι πρυτάνεις:

Μ. Παπαδόπουλος (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης),

Χ. Μασσαλάς (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων),

Κ. Σιμόπουλος (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης),

Μ. Χατζηπροκοπίου (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας).

**Απάντηση από το ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ
NIS προς το ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

**Καθηγητή Χρήστο Μασσαλά
Πρύτανη**

20 Απριλίου 1999, Nis

Αγαπητέ συνάδελφε,
Έλαβα την επιστολή σας που εστάλη προς τα πανεπιστήμια - μέλη του Δικτύου AIMOS και του CRE. Επιτρέψτε μου να σας εκφράσω τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη που είστε με το μέρος της αλήθειας και κατανοείτε τι πραγματικά συμβαίνει και πόσο φρικτή είναι η επιδρομή των ΗΠΑ και του NATO ενάντια στη μικρή χώρα μου και το βασανισμένο λαό της.

Θα ήθελα επίσης να σας ενημερώσω ότι οι νατοϊκές αεροπορικές επιδρομές έχουν αυξηθεί τις τελευταίες ημέρες. Πολλοί αθώοι άνθρωποι, ανάμεσα τους και παιδιά, έχουν χάσει τη ζωή τους ή έχουν τραυματιστεί βαριά, πολλά εργοστάσια, αποθήκες και άλλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις έχουν καταστραφεί, ενώ παράλληλα πολυάριθμα πανεπιστημιακά κτίρια έχουν πληγεί.

Στο Πανεπιστήμιό μου, οι πράξεις των εγκληματιών του NATO είχαν ως αποτέλεσμα να υποστούν σοβαρές ζημιές κτίρια και εξοπλισμός των Τμημάτων Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων, Μηχανολόγων Μηχανικών, Ηλεκτρονικών Μηχανικών, της Νομικής Σχολής, του Τμήματος Οικονομικών καθώς και οι κοιτώνες και άλλοι χώροι των φοιτητικών εστιών και εστιατορίων. Ακόμα και στην περίπτωση που ο πόλεμος σταματήσει αυτή τη στιγμή, η διδασκαλία θα ήταν αδύνατο να επανέλθει στους κανονικούς της ρυθμούς αυτή την ακαδημαϊκή χρονιά.

Προς βαθιά μας λύπη και απογοήτευση οι συνάδελφοι μας από τη Δύση (και κυρίως οι πρυτάνεις) δεν έχουν αρθρώσει ακόμα λόγο κατά της αμείλικτης επιθετικότητας των ΗΠΑ και του NATO. Κανείς τους δεν έχει ακόμα καταδικάσει αυτή την πράξη βίας κατά της ανθρωπότητας παρόλο που γνωρίζουν καλά την αλήθεια και ξέρουν ότι η επιδρομή αυτή κατά της Γιουγκοσλαβίας, όπως και εσείς ο ίδιος εισηγήνατε, ενδέχεται να έχει ανυπολόγιστες συνέπειες όχι μόνο στη συγκεκριμένη περιοχή, αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και στις διεθνείς σχέσεις.

Ο λαός μας μάχεται με όλη του τη δύναμη για να υπερασπίσει τα υπάρχοντά του, την πατρίδα του και πάνω απ' όλα την ελευθερία του και σας

βεβαιώνω ότι κανένας κατακτητής και καμία κακουχία δεν θα σταθούν ικανά να τον αποδυναμώσουν.

Σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς που διανύουμε, ο Ελληνικός λαός μας προσφέρει τη βοήθεια του με όποιον τρόπο μπορεί και ειλικρινά σας ευχαριστούμε θερμά για τη συμπαράσταση σας.

Όλοι οι πρυτάνεις των Γιουγκοσλαβικών πανεπιστημίων, και ιδιαίτερα εγώ ανάμεσα τους, θα το εκτιμούσαμε ιδιαίτερα αν μπορούσατε με κάποιο τρόπο να επισκεφτείτε τη χώρα μας και τα πανεπιστήμια μας, για να δείτε από κοντά τη φρικτή εικόνα που προσπάθησα να σας μεταφέρω. Σας παρακαλώ θερμά, να συνεχίσετε τις προσπάθειές σας για την εξάπλωση της αλήθειας αυτού του επαίσχυντου πολέμου σε όλους τους φιλόνητους και ανθρωπιστές ανά τον κόσμο, καθώς μπορεί να συνεισφέρουν ώστε να λάβει τέλος αυτή η φρικιαστική επιδρομή.

Μετά Τιμής,
Καθηγητής Branimir Djordjevic
Πρύτανης του Πανεπιστημίου του Nis.

ΨΗΦΙΣΜΑ του Τμήματος ΦΠΨ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κατά τη σημερινή του (21-4-99) συνεδρία συσκέφθηκε για τα διαδραματιζόμενα στο χώρο της Βαλκανικής διεθνή γεγονότα και, αφού άκουσε τον Πρόεδρο κ. Ευθ. Παπαδημητρίου, έκρινε ότι:

Ο απολογισμός από τον “ανθρωπιστικό” πόλεμο, που διεξάγεται εδώ και ένα μήνα με τα πλέον σύγχρονα συμβατικά όπλα, είναι φρικτός και αποκαρδιωτικός. Αν, όπως υποστηρίζεται (Kant), “Το μέγιστο πρόβλημα για το ανθρώπινο γένος...είναι το πώς θα φτάσει σε μια κοινωνία πολιτών που θ’ απονέμει γενικά το δίκαιο”, τότε το ανθρώπινο γένος στο σύνολό του φαίνεται ότι απομακρύνεται επικίνδυνα από το σκοπό αυτό. Η μεγαλύτερη συμμαχία στον κόσμο, υπακούοντας στις εντολές ενός κράτους-μέλους της επιτίθεται εναντίον ενός άλλου, εκτός της συμμαχίας, ανεξάρτητου κράτους με περισσή βαρβαρότητα, χωρίς καν να υπάρχει casus belli (αιτία πολέμου) ή κάποια νομιμοποιητική πράξη, μια απόφαση έστω του τόσο αποδυναμωμένου σήμερα Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, ενώ όλη η υπόλοιπη ανθρωπότητα παρακολουθεί αμήχανη τα τεκταινόμενα.

Αυτός ο επονομαζόμενος, κατ’ ευφημισμό, “πόλεμος για ανθρωπιστικούς σκοπούς” επέφερε καίρια πλήγματα κατά των αρχών του δικαίου και της διεθνούς έννομης τάξης, καταρρακώνοντας το κύρος των διεθνών εκείνων οργανισμών (ΟΗΕ, ΔΑΣΕ κτλ.), που είναι, υποτίθεται, επιφορτισμένοι με την επιβολή και διασφάλιση των αρχών αυτών. Ό,τι προς επικράτηση του δικαίου σε παγκόσμια κλίμακα, παρά τις όποιες ελλείψεις και ατέλειες, οικοδομήθηκε κατά την τελευταία πενήτηκονταετία βάλλεται αδυσώπητα ως εμπόδιο για την επιβολή της νέας, υπεράνω αρχών και κανόνων, τάξης πραγμάτων.

Με πρόσχημα την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το συνετισμό του αρχηγού ενός κράτους που, πράγματι, δε σεβάστηκε τα δικαιώματα μιας μειονότητας του κράτους του, μαίνεται ο φρικτός πόλεμος, με πραγματικό όμως απώτερο σκοπό της ηγεμονεύουσας δύναμης να πληγεί η έννοια της κυριαρχίας των κρατών και ν’ ανοίξει έτσι ο δρόμος για συνεχείς επεμβάσεις στον πλανήτη, όποτε αυτές θα κρίνεται ότι εξυπηρετούν τα στρατηγικά συμφέροντα της υπερδύναμης. Οι βόμβες, λοιπόν, που πλήττουν σήμερα ένα κυρίαρχο κράτος, πλήττουν ταυτόχρονα όλους τους διεθνείς θεσμούς για την ειρήνη και την ασφάλεια και η ισοπέδωση ενός κυρίαρχου κράτους συμβολίζει την ισοπέδωση των πάντων χάριν της απόλυτης κυριαρχίας του ενός.

Αυτοί για τους οποίους διακηρύσσεται ότι γίνεται ο πόλεμος, αντί να βρουν προστασία, μετατρέπονται κατά εκατοντάδες χιλιάδες σε εξαθλιωμένους

πρόσφυγες, αν δεν φονεύονται ομαδικά, “κατά λάθος”, την ώρα μάλιστα της επιστροφής στις προγονικές τους εστίες. Ο αρχηγός του κράτους, του οποίου επιδιώκεται η τιμωρία, έχει καταστεί περισσότερο αδιαφιλονίκητος παρά ποτέ άλλοτε στο παρελθόν, αλλά ο λαός που θ’ απελευθερωνόταν από τον μισητό άρχοντα εξαθλιώνεται καθημερινά με τους ανελέητους βομβαρδισμούς, με τους φόνους ακόμη και αμάχων, με την καταστροφή των έργων υποδομής και την εξάρθρωση της οικονομίας του. Εργοστάσια, γέφυρες, δρόμοι, πλατείες, αεροδρόμια, ακόμη και σπίτια, σχολεία και νοσοκομεία, αλλά και μνημεία πολιτισμού ή κτίρια ΜΜΕ, όλα πλήττονται αδιακρίτως και εκατοντάδες χιλιάδες λαού μετατρέπονται σε στρατιές ανέργων. Ο παραλογισμός του πολέμου και η βαρβαρότητα στην χειρότερη μορφή τους λίγο πριν ανατείλει η τρίτη χιλιετία!

Με τον εξαναγκασμό γειτονικών κρατών να εμπλακούν αμέσως ή εμμέσως στον πόλεμο ενσπείρεται το μίσος μεταξύ γειτονικών κρατών και ετοιμάζεται αποσταθεροποίηση και πιθανώς αλλαγή συνόρων, με απρόβλεπτες συνέπειες για την ειρήνη στην ευρύτερη περιοχή. Με τον βομβαρδισμό εργοστασίων με επικίνδυνα τοξικά και ραδιενεργά αέρια και με τις ουσίες που εκλύονται από τις βόμβες και τους πυραύλους που αφειδώς ρίπτονται επέρχεται ανεπανόρθωτη οικολογική καταστροφή, που αν συνεχιστεί ο πόλεμος, όπως προβλέπουν οι εμπνευστές του, θα είναι τέτοιας έκτασης, ώστε θα τίθεται σε κίνδυνο η υγεία και η ίδια η ζωή των ανθρώπων μιας μεγάλης περιοχής του πλανήτη μας και κυρίως των Βαλκανίων. Με τον “πόλεμο για ανθρωπιστικούς σκοπούς”, λοιπόν, το ανθρώπινο γένος απομακρύνεται επικίνδυνα από την επίτευξη του μεγίστου σκοπού: την επικράτηση των αρχών του δικαίου.

Αν οι κυβερνήσεις των χωρών της γης και μάλιστα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσκολλημένες στο πνεύμα της ευμάρειας, αδυνατούν να συλλάβουν το πνεύμα των καιρών και μετατρέπονται σε άβουλα όργανα του ενός, **απομένει στους λαούς ν’ απαλλαγούν από τη μονομερή πληροφόρηση, το σύγχρονο όπιο των λαών, και ν’ αντισταθούν στη νέα βαρβαρότητα** που βαπτίζεται “ανθρωπισμός”, γιατί έτσι ο νέος “ανθρωπισμός” θα καταστεί το φόβητρο των λαών. **Απομένει στους λαούς ν’ απαιτήσουν σεβασμό της διεθνούς έννομης τάξης και του δικαίου**, γιατί μόνο με την επικράτηση αυτών θα υπάρξει ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον, ενώ η εφαρμογή στη διεθνή ζωή της αρχής της ανταπόδοσης και του δικαίου του ισχυροτέρου μόνο δεινά επισωρεύουν στην ανθρωπότητα. **Απομένει στους λαούς ν’ αποδείξουν ότι αντιλαμβάνονται τις πραγματικές προθέσεις αυτών που ηδονίζονται με τη θέα των καταστροφών και του ολέθρου**, γιατί αυτοί απεργάζονται την καταστροφή όλων και να αξιώσουν να σταματήσουν οι εκατόμβες

των νεκρών, γιατί η ζωή ενός οποιουδήποτε ανθρώπου είναι αξία ανώτερη από τα στρατηγικά συμφέροντα οποιασδήποτε υπερδύναμης. **Απομένει στους λαούς να πάρουν τις τύχες τους στα χέρια τους και να πουν το μεγάλο όχι στην επιβολή της νέας τάξης πραγμάτων,** γιατί αυτή η νέα τάξη θα σημάνει μεγάλη αταξία σ’ όλες τις ηθικές αξίες και ανατροπή των πάντων. **Απομένει στους λαούς να επιλέξουν ανάμεσα στην ελευθερία,** με όσες ατέλειες κι αν αυτό συνοδεύεται, και **στην υποταγή στα κελεύσματα του ενός. Απομένει στους λαούς να εγκαταλείψουν τον εφησυχασμό και ν’ αγωνιστούν,** γιατί ο αγώνας αυτός σήμερα δεν είναι ακόμη ουτοπικός, αλλά θα είναι πιθανώς στο προσεχές μέλλον καθαρή ουτοπία ακόμη και η σκέψη για αγώνα και αντίσταση.

Χρέος των πνευματικών ανθρώπων, μπροστά στην επερχόμενη λαίλαπα ισοπέδωσης όλων των αξιών, είναι να συνενώσουν τις δυνάμεις τους και, λαμβάνοντας τα μηνύματα των καιρών, να βοηθήσουν στη συνειδητοποίηση απ’ όλους των επερχομένων δεινών για την ανθρωπότητα και της ανάγκης για αντίσταση στη νέα βαρβαρότητα και σ’ ένα νέο Μεσαίωνα.

Με βάση τις παραπάνω σκέψεις επιδιώκεται η συνεργασία με όλους τους φορείς της πανεπιστημιακής κοινότητας, διδάσκοντες, διδασκόμενους και όλους γενικά τους εργαζομένους στο χώρο του Πανεπιστημίου, με τον δήμο και όλους τους φορείς της πόλης, καθώς και με άλλα Τμήματα Πανεπιστημίων του εσωτερικού και του εξωτερικού για έναν κοινόν αγώνα, για επικράτηση των αρχών του δικαίου και

της ειρήνης, απαραίτητης προϋπόθεσης για την ανάπτυξη όλων των ικανοτήτων των ανθρώπων, για την επικράτηση στο μέλλον μιας κοινωνίας πολιτών, για την οποία θα μπορεί να υπερηφανεύεται το ανθρώπινο γένος.

ΨΗΦΙΣΜΑ του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αφού συζήτησε την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί με την επίθεση κατά της Γιουγκοσλαβίας

1. Καταδικάζει την Νατοϊκή επιδρομή
2. Εκφράζει την συμπαραστάσή του στο λαό της Γιουγκοσλαβίας
3. Απαιτεί από την Ελληνική Κυβέρνηση να απεμπλακεί η χώρα μας από οποιαδήποτε επιθετική ενέργεια κατά της Γιουγκοσλαβίας.

..... “Έχει ποτέ κάποιος από μας τους επιστήμονες θέσει ως όρο για τη δημοσίευση της έρευνάς του ότι θα χρησιμοποιηθεί μόνο για ειρηνικούς σκοπούς και ποτέ μα ποτέ και με οποιοδήποτε πρόσχημα, αμέσως ή εμμέσως, για πολεμικούς; Πριν δώσει την ανακάλυψή του στη δημοσιότητα;”

Η συμμετοχή των επιστημόνων στον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας - η καθαίρεση του φωτοστέφανου -

Γιάννης Δημολιάτης

Επικ. καθηγητής Υγιεινής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΔΙΠΛΗ

Συμμετοχή των επιστημόνων στον πόλεμο; Διπλή! Ενεργητική και παθητική¹. Δια πράξεων ή παραλείψεων. Είναι οι βασικοί υπεύθυνοι των βομπών που πέφτουν (και των οικολογικών βομπών, των βραδυφλεγών).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ήτοι Η ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΝΟΣΗΡΩΝ ΜΥΑΛΩΝ

Αυτοί που κατασκευάζουν τα όπλα, τα AWACS, τις τηλεπικοινωνίες. Αυτοί που διαχειρίζονται τους πόρους για την κατασκευή τους, αλλά και το εμπόριο για την κατανάλωσή τους. Αυτοί που παίρνουν αυτές τις αποφάσεις. Όλοι τους επιστήμονες είναι. Μαθηματικοί, Φυσικοί, Χημικοί, Μηχανικοί, Οικονομολόγοι, Πολιτικοί επιστήμονες, Θεωρητικοί (ο Χάντινκτον ας πούμε που κατασκευάζει τις θεωρίες της σύγκρουσης των πολιτισμών και των θρησκειών). Μιαλά που, σαν τα ποντίκια, ζουν όλη την ημέρα μέσα σε κλειστά νοσηρά κτίρια, μετακινούνται μέσα σε κλειστά νοσηρά αυτοκίνητα, αγόμενοι και φερόμενοι από νοσηρά υποσυνείδητα, τι άλλο μπορεί να περιμένει κανείς από το να βγάζουν και νοσηρούς βομβαρδισμούς; Η κ Μανταλένα Ολμπράιτ ήταν καθηγήτρια Πολιτικής Επιστήμης σε πανεπιστήμια της Αμερικής πριν γίνει πολεμοχαρής υπουργός εξωτερικών (ή υπουργός εξωτερικού πολέμου) των ΗΠΑ. Εκεί δίδαξε τους αμερικανούς στρατηγούς

«Μα επιτέλους, αν δεν θέλετε να χρησιμοποιήσετε όλον αυτόν τον εξοπλισμό, τι τον έχετε και τον πληρώνουμε εμείς;»... (με επιτακτικό ύφος προς τον πρώην αρχηγό των Ενόπλων Δυνάμεων των ΗΠΑ Κόλιν Πάουελ²). Ας μη μιλήσουμε για τον γκουρού της, τον καθηγητή Σμπίγκνιου Μπρεζίνσκι.... Αλλά κι ο κύριος Σολάνα ήταν πυρηνικός φυσικός πριν γίνει γραμματέας του NATO. Ο δε Κλαούζεβιτς, ο θεωρητικός, ήταν ο επιστήμονας του πολέμου που μέχρι σήμερα ίσως δεν έχει ξεπεραστεί. Ακόμα κι οι στρατιωτικοί, ανώτατες σχολές πολέμου τελειώνουν εκεί σπουδάζουν τις θεωρίες (και πρακτικές) του πατρός τους Κλαούζεβιτς ειπόντος ότι “αποστολή κάθε αρχιστρατήγου είναι η πλήρης εκμηδένιση των δυνάμεων του εχθρού” (τώρα καταλαβαίνω τί κάνει το NATO στη Γιουγκοσλαβία...) - όπως μας το γνώρισε ο Παναγιώτης Κονδύλης, μια από τις γλαφυρότερες πένες, επιστήμονας κι αυτός³.

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ήτοι Η ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ‘ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ’ (ή και ΣΤΕΝΩΝ, ΣΤΕΝΟΜΥΑΛΩΝ) ΜΥΑΛΩΝ

Αλλά και οι άλλοι, οι χιλιάδες επιστήμονες ανά τον κόσμο που βάζουν “στην πρόοδο της (‘ουδέτερης’) επιστήμης” το λιθαράκι τους, το οποίο τους το αξιοποιεί το NATO, οι χιλιάδες επιστήμονες ανά τον κόσμο που ασχολούνται με το επιμέρους ξεχνώντας το όλο, ώσπου να αφομοιωθούν από το ελάχιστο κι από κει από το μηδέν, από το τίποτα, από το ουδέν

του νόμου “όλον ή ουδέν”, κι αυτοί συμβάλουν. Με τον τρόπο τους ο καθένας. **Θέλουν δε θέλουν**. Το πιστεύουν δεν το πιστεύουν. Το ξέρουν δεν το ξέρουν. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Ας κοιτάξουμε τον εαυτό μας κατάματα. **Τον πόλεμο δεν τον κάνουν αγρότες. Ούτε εργάτες** (παρά ίσως μόνον με τον ψήφο τους και με το φόρο τους⁴). Σ’ αυτό το μεγάλο καζάνι όπου όλοι βράζουμε, πώς θα ήταν δυνατόν οι επιστήμονες κι η τέχνη τους ν’ αποτελούν εξαίρεση; Απλά όχι μόνο δεν θα ήταν δυνατόν, αλλά δεν είναι δυνατόν. Έχετε σκεφτεί πόσοι επιστήμονες εργάζονται στο στρατιωτικοβιομηχανικό σύμπλεγμα; Ή πόσοι εργάζονται στα “ουδέτερα” Πανεπιστήμια φορώντας το φωτοστέφανο του οσίου; Στις 11.4.86 αποκαλύφθηκε πως στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, δηλαδή μέσα στο ίδιο μας το σπίτι [και μάλιστα με την “εμπιστευτική” - τέτοιες βρωμοδουλειές να κρύβονται καλύτερα από τον κυρίαρχο Λαό... - συμμετοχή του Υπουργείου Υγείας (Υγείας;) του δικού μας...], διεξάγονταν έρευνες χρηματοδοτούμενες από τον αμερικάνικο στρατό (!) για τον “**ιό που σκοτώνει**”. Και, βέβαια, σε τί άλλο θα μπορούσε να χρησιμεύσουν στον αμερικανικό στρατό τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών παρά για γόμωση βιολογικών όπλων; Προφανώς, σε τίποτα άλλο απολύτως. Ανεξάρτητα **προθέσεων** των ερευνητών (ο δρόμος για την κόλαση είναι στρωμένος με καλές προθέσεις). Κατά διαβολική ειρωνεία της τύχης, μια μέρα πριν τις παραπάνω αποκαλύψεις είχε κυκλοφορήσει σε όλες τις υπηρεσίες που εποπτεύονται από το υπουργείο “Υγείας” (και πιθανότατα σε όλο τον κρατικό μηχανισμό) το έγγραφο Δ6/610/Φ4/2/11.3.86, με την ένδειξη “ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ - ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ” και θέμα “Προκήρυξη υποτροφιών ΝΑΤΟ”, στο οποίο επισυνάπτονταν το αναλυτικότατο 10σέλιδο σχετικό του υπουργείου εθνικής Οικονομίας 336/14.2.86... Τα ευκόλως εννοούμενα παραλείπονται, ήτοι νά πώς κατασκευάζονται οι “έξυπνες βόμβες” που σε βρίσκουν και στην κρεβατοκάμαρά σου! (μόνο το Μιλόσεβιτς και το Σαντάμ δεν μπορούν να βρουν... – αυτούς τους χρειάζονται οι επιστήμονες που τους κατασκευάζουν).

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΔΟΥΛΕΙΑ...

Ας συνεχίσω με τους γιατρούς. Οι 9 στους 10, ή μάλλον οι 99 στους 100, αν όχι οι 999 στους 1000, πιστεύουν ότι ο πόλεμος **δεν έχει** σχέση μ’ αυτούς!!! Ότι δεν τους αφορά. Κλασικότερο ίσως παράδειγμα αποτελεί ο υπουργός “Υγείας” της Γερμανίας που σε ερωτήση δημοσιογράφου για τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία δήλωσε ότι αυτό δεν είναι δικό του θέμα, δεν τον αφορά. Ωστόσο, το να “θεραπεύσει” τα κομμένα πόδια (αφού κοπούν), το να εμβολιάσει τους πρόσφυγες (αφού ξεσπιτωθούν), το να θεραπεύσει τα αποτελέσματα του πολέμου (αφού γίνει πόλεμος) τα θεωρεί δική του δουλιά... Ω της υποκρισίας! Κανείς τους ποτέ δεν ασχολήθηκε με τα **αίτια της Υγείας** (έχει και η υγεία σας τα αίτιά της! - όπως έχει κι η

δυστυχία των Γιουγκοσλάβων: Αλβανών τε και Σέρβων...). Και ιδίως με το πρώτο-πρώτο: Αίτιο: “**Απελευθέρωση από το φόβο του πολέμου**” (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας⁵). Τόσο είναι λοιπόν ηθικά διεφθαρμένοι οι γιατροί, που απεργάζονται το θάνατο του ανθρώπου, παραβαίνοντας τον όρκο του Ιπποκράτη (“δεν θα δώσω δηλητήριο σε κανένα πρόσωπο ακόμα κι αν μου το ζητήσει”); Γιατί πώς αλλιώς αν όχι ηθική διαφθορά μπορεί να χαρακτηριστεί η σχιζοφρενική συμπεριφορά τους να κάνουν τα πάντα για τη σωτηρία του ανθρώπου σε ατομικό επίπεδο⁶ και ταυτόχρονα τα πάντα για τον αφανισμό του σε συλλογικό⁷ επίπεδο;

Το κλασικότερο παράδειγμα όλων των εποχών; Ο **Οπενχάιμερ** και τα μεταμελημένα δάκρυά του, σαφώς μεν ειλικρινή όπως καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον το περιέγραψε ο Νικηφόρος Βρετάκος στην Ωδή του για το Ρόμπερτ Οπενχάιμερ, τον (αριστερό...⁸). Φυσικό που χάρισε στη μητρόπολη του καπιταλισμού την ατομική βόμβα, αλλά πια ήταν αργά, το νερό είχε μπει στο αυλάκι κι η παραπέρα ροή του ήταν ανεξάρτητη της θέλησης του Οπενχάιμερ: αυτός είχε δείξει το δρόμο, οι άλλοι μπορούσαν πια να τον βαδίσουν και χωρίς αυτόν, και πράγματι αυτό έκαναν! τον ξέβρασαν στα απόβλητα της στρατιωτικής βιομηχανίας... - αφού τον έστιψαν. Γι αυτό, το θέμα είναι ‘τί θα κάνεις στο **κρίσιμο σημείο, επιστήμονά μου;**’. Μια βιδίτσα είναι. Έτσι και στρίψει, τελείωσε. Πήρε ο κουτσός κατήφορο. Το τέρμα είναι ο πάτος.

ΠΩΣ ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΘΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ ΤΟΝ ΚΑΤΗΦΟΡΟ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΕΙ;

Είμαστε, μήπως, **καταδικασμένοι** να εξαφανιστούμε ως ανθρώπινο είδος, ενδεχομένως και ως ζωή, κάτω από τις βόμβες που κατασκευάζουν οι επιστήμονές μας; Πυρηνικές, συμβατικές και, κυρίως, οικολογικές; Γιατί, ναι! Ασχολούμενοι οι επιστήμονες με το επιμέρους και χάνοντας από τα μάτια τους το όλο, **ναί, έχουν ευθύνη** γιατί δεν έκαναν τίποτα για να μὴν πέσουν αυτές οι βόμβες στη Γιουγκοσλαβία. Γιατί δεν έκαναν τίποτα για να μὴν κατασκευαστούν οι βόμβες. Γιατί δεν έκαναν τίποτα για να αλλάξουν τα μυαλά των ανθρώπων (και των κυβερνήσεών τους) να θέλουν να αγοράζουν βόμβες σε αναλογία 7 προς 10...

Και δε μιλάω, φυσικά, για κείνους που συμμετέχουν ενεργητικά στον πόλεμο: για τους εγκληματίες αυτούς πολέμου τους πρέπει η δίκη της Νυρεμβέργης. Μιλάω για τους άλλους, τους ‘ουδέτερους’. **Ουδείς δύναται δυσὶν κυρίοις δουλεύειν**. Βόμβες και Ειρήνη είναι ασυμβίβαστα. Με τον πόλεμο ή με την Ειρήνη; Τέρμα οι αυταπάτες. Έξω η επιστήμη από το απυρόβλητο. Και οι επιστήμονες. **Αυτή** είναι που κάνει τον πόλεμο, κι **αυτοί** είναι οι στρατιώτες της⁹.

Η ΡΙΖΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ

Και το πρόβλημα είναι: **πού οφείλεται** η τεράστια έκταση αυτή **ηθική φθορά της συνείδησης των**

επιστημόνων; Γιατί πώς είναι δυνατόν να απεργάζονται το θάνατο της ζωής; (μαζί και της δικής τους). Πώς εξηγείται αυτή η κατεξοχήν **αντικοινωνική** συμπεριφορά των επιστημόνων; Κι ακόμα, μήπως η κοινωνία έχει καθήκον να ελέγξει τις δραστηριότητές

μενετοί;;;

Κατά τη δική μου τη γνώμη, η ρίζα του κακού (τουλάχιστον μία, η κεντρική) βρίσκεται στη φοβερή μονομερή εκπαίδευση των επιστημόνων. Στη θεοποίηση της (υπερ)εξειδίκευσης. Στη **διάσπαση**

Επιστήμη

τους; Γιατί, τώρα, όντας **έξω και πάνω** απ' αυτήν είναι **επομένως ενάντια** σ' αυτήν. Ως τότε οι επιστήμονες θα παραμένουν στο απυρόβλητο της κριτικής της Παγκόσμιας Κοινής Γνώμης; Κάτι χειρότερο: έχοντάς τους φορέσει φωτοστέφανο; “Γιατί¹⁰ κύριοι κατασκευάζετε όπλα; Κι αν η κυβέρνησή σας έχει τη συλλογική ευθύνη, η δική σας **προσωπική** ευθύνη πού είναι;”. Μήπως οι καιροί ου

του ατόμου σε ειδικότητες, στη διάσπαση της ολοκληρωμένης προσωπικότητας σε ανολοκλήρωτες (υπο)προσωπικότητες, του όλου σε μέρη, εκ των οποίων μή γνώτω η αριστερά σου τί ποιεί η δεξιά σου. Που παρήγαγε ανθρώπους χωρίς παιδεία, χωρίς γενική (εγκυκλοπαιδική τουλάχιστον) μόρφωση, στην ουσία χωρίς ιδανικά. Στεγνούς. Και στυγνούς. Που τα χάνουν μόλις βρεθούν έξω από τα νερά τους. Που

δεν ξέρουν τίποτ' άλλο πέρα από το απειροελάχιστο ποσοστό του Συνολικού γνωστικού αντικειμένου, το οποίο και αποτελεί την (υπερ)ειδικότητά τους, μέσα στην οποία έχουν (αυτο)φυλακιστεί. Σοφοί στην ειδικότητά τους, μα ηλίθιοι στη γενικότητά τους. Που το «σκέψου σφαιρικά και δράσε τοπικά» τους φαίνεται ξένη γλώσσα. Που αγνοούν, σνομπάρουν και εχθρεύονται την Τέχνη, την κατεξοχήν ανθρωπιστική αυτή λειτουργία που συνέχει τα επιμέρους σε όλα. Έτσι κατά κανόνα¹¹ διαμορφωμένοι οι επιστήμονες, είναι **έτοιμοι** να συμμαχήσουν και με το διάβολο ακόμα (παράδειγμα, ο ιός που σκοτώνει) προκειμένου να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση των ερευνών τους (ή των ερευνητικών φαντασιώσεών τους). Τί το επιλήψιμο αν χρηματοδοτηθούν από το ΝΑΤΟ ή τον αμερικάνικο στρατό; “Πού βλέπετε εσείς το κακό;”, θα απορησουν με περισσή (απολιτική!) αγαθοσύνη... Από αυτούς τους **ηλίθιους σοφούς** (idiot savant¹²) η ανθρωπότητα κινδυνεύει σήμερα όσο από τίποτα άλλο¹³.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Παθητική ή ‘ουδέτερη’ που βαυκαλίζονται να λένε, ‘η επιστήμη είναι ουδέτερη!’ - ο tempora o mores...
2. ΤΑ ΝΕΑ, Μεγάλη Παρασκευή - Κυριακή του Πάσχα 9-11.4.99: 23
3. “Η Θεωρία του Πολέμου”, Θεμέλιο 1997.
4. Μ’ αυτή την έννοια τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία τον κάνουν οι αμερικανοί εργάτες εναντίον των συναδέλφων τους εργατών στα μακρινά Βαλκάνια, γιατί αν δεν καταναλώσουν τα όπλα που παράγει το στρατιωτικοβιομηχανικό τους σύμπλεγμα, η πολεμική τους βιομηχανία θα κλείσει κι αυτοί θα πεταχτούν άνεργοι στο δρόμο, και ποιος πρόεδρος των ΗΠΑ θα τολμούσε να πετάξει στο δρόμο τους ψηφοφόρους του; Βαλκάνιοι εργάτες πέσατε θύματα εσείς στη διεθνιστική σας αλληλεγγύη προς τους αμερικανούς συναδέλφους σας, **ο θάνατός σας το ψωμί τους** (τον άρτον ημών [όχι υμών - προσοχή!]) τον επιούσιον δος ημίν [όχι υμίν - προσοχή δεύτερη!!!] σήμερα... [όχι αύριον - προσοχή τρίτη!!!, κάλιο 5 και στο χέρι πάρα 10 και καρτέρι, ως και το Χριστιανισμό μετεξέλιξαν στο αντίθετό του, “Προτεσταντική Ηθική και Καπιταλισμός”, για να τους το επιτρέψει...]), **ο θάνατός σας η ζωή μας...**
5. «Χωρίς ειρήνη και κοινωνική δικαιοσύνη, χωρίς επαρκή τροφή και νερό, χωρίς εκπαίδευση και αξιοπρεπή κατοικία, και χωρίς να δοθεί στον καθένα και σε όλους ένας χρήσιμος ρόλος στην κοινωνία και ένα ικανοποιητικό εισόδημα, δε μπορεί να υπάρξει καμιά υγεία για τους ανθρώπους, καμιά πραγματική ανάπτυξη και καμιά κοινωνική πρόοδος». ΠΟΥ, Υγεία για Όλους 1981.
6. Μέχρι του σημείου να προκρίνουν τη δυσθανασία του όντος αντί της ευθανασίας του...
7. Ευθανασία του είδους!
8. Τη δόξα του εζήλωσαν εσχάτως οι επίσης “αριστεροί” Κλίντον, Μπλέρ, Σολάνα, Νταλέμα και ΝΑΤΟϊκή Συντροφία...- κάθε σύστημα που σέβεται στοιχειωδώς τον εαυτό της έχει δυό ψαλτάδες, το δεξιό και τον αριστερό - άμα το σύστημα δεν ήξερε να ενσωματώνει τους αντιπάλους του, τότε τι (εφτάψυχο) σύστημα θα ήταν;
9. Και δεν αναφέρομαι εδώ στον άλλο, στον ολοκληρωτικό πόλεμο που έχει η επιστήμη ανοιχτόν: στον πόλεμο Φύση για την κατάκτησή της. Κατάκτηση της Φύσης σημαίνει πόλεμο του ανθρώπου **εναντίον** της Φύσης με εμπροσθοφυλακή την επιστήμη. Αυτός κι αν είναι πόλεμος. Αυτός κι αν είναι πόλεμος! Αυτός κι αν είναι πόλεμος... Ο σίγουρος όλεθρος των όλων (και των επιστημόνων, μαζί).
10. Αν οι επιστήμονες φοβούνται κάτι, σαν ο διάβολος το λιβάνι, είναι το “γιατί”. Πέστε τους **τί** να κάνουν ή **πώς** να το κάνουν και είναι ευτυχείς. Αλλά μή τους ρωτήσετε ποτέ **γιατί** το κάνουν...
Παράδειγμα, αν διανοηθείτε να ρωτήσετε τους μοντέρνους αληθμιστές γιατί κλωνοποιούν τον άνθρωπο, θ’ ακούσετε τις πιο τρανταχτές μωρίες που διανοείται μωρού ανθρώπου νους. Ή γιατί κατασκευάζετε όπλα;
11. Υπάρχουν και οι εξαιρέσεις, οι οποίες βέβαια **δέν** επιβεβαιώνουν τον κανόνα - όπως με αγραμματοσύνη περισσή λέγεται και κατά κόρον γράφεται - αλλά δείχνουν το δρόμο εξόδου από τον κανόνα
12. Β Φίλιας, Σύγχρονη Εκπαίδευση 1985, 20: 50
13. Όταν συλλογίζομαι πως η νοοτροπία αυτή έσχισε τη Μέση εκπαίδευση στις περιβόητες δέσμες (αύριο και το Δημοτικό ή ίσως αντιμεθαύριο και το Νηπιαγωγείο, ίσως!;...) ανησυχώ - κάτι περισσότερο: τρομάζω - για τους ανθρώπους που θα μας κυβερνήσουν μετά 20 χρόνια... - αν όχι μας κυβερνούν ήδη! - (Πού αλήθεια είναι οι δάσκαλοι του γένους;).

Η Χούντα του Απρίλη

Λάκης Παπαϊωάννου

Αν. καθηγητής του Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η πρώτη αντιφασιστική συγκέντρωση κατά της δικτατορίας του 1967

Ας μου επιτραπεί η κατάθεση προσωπικών εμπειριών. Καθώς περπατάμε στο δρόμο της ζωής αφήνουμε ίχνη. «Πατημασιές στο χιόνι», ίσως αν λάβει κανείς υπόψη τις ουτοπίες, ειδικά των νεανικών μας χρόνων. Το πανεπιστήμιο για μας ΑΥΤΟ ήταν, αρχικά φιλόξενο, το σπίτι μας, αργότερα απρόσιτο, πεισματικά κλειστό, ακόμη και εχθρικό. Απελπιστικά αργά άνοιξε τις πόρτες του, έγινε φιλικό, οικείο ώσπου να χαθεί, καθώς φαίνεται, έρμαιο των συμφερόντων, της λιτότητας και των σκληρών καιρών. Είναι ωστόσο και κάποιες στιγμές που δεν μπορούν να ξεχαστούν, δεν είναι αναγκαστικά οι σημαντικότερες, είναι όμως σίγουρα οι καλύτερες, καθώς συνεχίζουμε να «προχωρούμε στα σκοτεινά», όπως και τότε. Αναφέρομαι στην πρώτη αντιδικτατορική συγκέντρωση των φοιτητών που έγινε ανήμερα του πραξικοπήματος το 1967, στον αύλειο χώρο των πρώτων κτιριακών συγκροτημάτων¹ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων επί της οδού Ιωάννου Δομπόλη, αριθμ. 30².

Από πολύ πρωί, πριν από τις επτά, ο αείμνηστος (για μας) Γιάννης Μυλωνάς, φοιτητής της θεολογικής Αθήνας, ξύπνησε τον Γιώργο Μάκη και του μετέφερε την είδηση ότι έγινε πραξικόπημα. Ο Γ. Μάκης, φοιτητής της νομικής και πρόεδρος του πανηπειρωτικού φοιτητικού συλλόγου Αθηνών, μαζί με τον Βασίλη Κωτούλα επικοινωνήσε με τον Αλέκο Σόφη, δήμαρχο της πόλης, για μια πιθανή συγκέντρωση και φοιτητική διαδήλωση. Ο δήμαρχος όχι μόνο ήταν σύμφωνος, αλλά και ενθάρρυνε μια τέτοια πρωτοβουλία και εξέλιξη. Βέβαια, ακόμη δεν είχαν ξεκαθαρίσει τα πράγματα για το τι ακριβώς συνέβαινε. Όπως θα μας πει αργότερα ο Γ. Μάκης τα δημόσια κτίρια από τις πρωινές ώρες φυλάσσονταν από μικρές ομάδες – περιπολίες στρατιωτών. Οι Μάκης και Κωτούλας πέρασαν από την αγορά, από το κέντρο της πόλης, ανηφόρισαν στην Ακαδημία, ενημέρωσαν το σπουδαστή Πολύκαρπο Κατσουλιδή (που τότε πρόωρα έφυγε από κοντά μας και από τη ζωή) και με μια ευάριθμη ομάδα ατόμων έφθασαν στο πανεπιστήμιο, που τότε είχε δύο σχολές – τμήματα, τη φιλοσοφική και το μαθηματικό. Στο χώρο της αυλής είχαμε ήδη συγκεντρωθεί αρκετοί. Πρώτος μίλησε ο φοιτητής της φιλοσοφικής Λαοκράτης Βάσσης.

Αναφέρθηκε στα πολιτικά γεγονότα εκείνων των χρόνων, στην τραυματισμένη και μόλις ανατραπείσα δημοκρατία και στην απόφαση να αντισταθούμε, Έπειτα έλαβε το λόγο ο Γ. Μάκης, που ανάμεσα σε άλλα πρότεινε, ως πρώτη μορφή αγώνα, να γίνει πορεία προς το κέντρο της πόλης, πράγμα που οι συγκεντρωμένοι φοιτητές της φιλοσοφικής και του μαθηματικού τμήματος δέχτηκαν αμέσως. Ξεκινήσαμε από την αυλή του πανεπιστημίου προς την κεντρική πλατεία, μέσω της λεωφόρου Δωδώνης, με αντιφασισ-

τικά τραγούδια και αντιδικτατορικά συνθήματα. Σταματήσαμε έξω από την Ακαδημία και τραγουδήσαμε το πολύ διαδεδομένο κρητικό δημοτικό «πότε θα κάνει ξαστεριά». Εκεί μας περίμενε ο Πολύκαρπος με μια

ομάδα σπουδαστών. Συνεχίσαμε την πορεία, ώσπου φθάσαμε στο ανοιχτό μέρος της κεντρικής πλατείας, στα πλακάκια. Μίλησε στους συγκεντρωμένους ο Λαοκράτης και στο τέλος τραγουδήσαμε τον εθνικό ύμνο. Μείναμε σύμφωνοι να βρισκόμαστε σε συνεχή επικοινωνία μεταξύ μας και διαλυθήκαμε. Από τη στιγμή εκείνη άρχιζε για μερικούς από μας μια δραματική φάση της ζωής μας, που δεν μπορούσαμε τότε να τη φανταστούμε. Θα λείψουμε από το πανεπιστήμιο και τη ζωή για μερικά χρόνια.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Για την ιστορία του ζητήματος σημειώνω ότι τους πρώτους μήνες λειτουργίας της η Φιλοσοφική Σχολή Ιωαννίνων, ως παράρτημα αυτής της Θεσσαλονίκης, είχε στεγαστεί σε πτέρυγα του κτιρίου της παλαιάς Ζωσιμαίας

Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

2. «Η από του κόμβου Αγίου Σπυριδωνος αρχόμενη ανώνυμος λεωφόρος και άγουσα προς το Πανεπιστήμιο και μέχρι συναντήσεως της με την λεωφόρον 21^{ης} Απριλίου 1967 να ονομαστεί λεωφόρος Δομπόλη εις ένδειξιν τιμής του καταλιπόντος ολόκληρον την περιουσίαν του αείμνηστου Δομπόλη δι' ανέγερσιν Πανεπιστημίου εις την πρωτεύουσαν του Ελληνικού κράτους (αποφ. Υπ' αριθμ. 222/18-7-1969, του διορισμένου δημοτικού συμβουλίου επί δημαρχίας Σπυρ. Φιλίππου)». Έτσι όπως διαβάζω την απόφαση έχω την εντύπωση ότι το πανεπιστήμιο συνθλίβεται ανάμεσα στον συμπαθή κατά τα άλλα Άγιο Σπυριδωνα και στη συμπληγάδα της 21^{ης} Απριλίου. Τέτοιες υποκριτικές αποφάσεις σκοπιμοτήτων, φαινομενικά, ανώδυνες σε σχέση με τα άλλα κατώματα της δικτατορίας, αφήνουν ανοιχτά πολλά ζητήματα που απαιτούν αποκατάσταση. ■

32 χρόνια μετά...

Χρήστος Μασσαλάς

Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το πολιτικό περιβάλλον που διαμορφώθηκε μετά τον εμφύλιο πόλεμο διέβρωσε τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας και τις εξέτρεψε από τον συνταγματικά καθορισμένο προορισμό τους. Η έννοια της λαϊκής κυριαρχίας ξεθώριαζε σε στρατιωτικούς κύκλους και το παρακράτος οργάνωνε τις δομές του και τη μελλοντική κατάλυση της δημοκρατικής λειτουργίας του κράτους. Ανεξέλεγκτες δυνάμεις κινούνταν στα παρασκήνια της πολιτικής ζωής σε τέτοιο βαθμό ώστε να τίθενται ερωτήματα από τους ίδιους τους εκφραστές του προδικτατορικού καθεστώτος του τύπου, “ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο”, εναγώνια ερωτήματα που θα απαντηθούν τον Απρίλη του 1967. Σε μια κοινωνία που πρέπει να διδάσκεται από τις ιστορικές της διαδρομές η ανάλυση των παραγόντων που διαμόρφωσαν το περιβάλλον της συνταγματικής εκτροπής είναι επιβεβλημένη και ωφέλιμη.

Η νοοτροπία σημαντικού αριθμού στελεχών των Ε.Δ. που ήταν αντίθετη με την παράδοση του ελληνικού λαού είναι σίγουρο ότι σχετίζεται με παράγοντες ιδεολογικού - πολιτικού - οικονομικού περιβάλλοντος, παιδείας, εκπαίδευσης και παραμόρφωσης της πραγματικότητας. Η οδυνηρή εμπειρία αποτελεί μέρος της πολιτικής μας κληρονομιάς

Όταν αναφερόμαστε στις αιτίες της εκτροπής πολύ γενικά κάνουμε λόγο για το παρακράτος, για τα ανάκτορα, για το αστυνομικό κράτος, για το διαβρωμένο πολιτικό σύστημα, για τη φανερή ή αθέατη παρουσία και παρέμβαση του συμμαχικού παράγοντα. Το ίδιο το θεσμικό πλαίσιο εξέθρεψε τις παθογένειες και δημιούργησε τις προϋποθέσεις οι οποίες έδωσαν τη δυνατότητα στους συν/χες να υλοποιήσουν σχεδια-

σμούς και εγχειρήματα που εξέτρεψαν τον τόπο από την εθνική του πορεία. Πρέπει να τονιστεί ότι οι ρίζες της απριλιανής δικτατορίας φθάνουν ως τον εμφύλιο. Το εύθραυστο πολιτικό σύστημα που είχε εγκαθιδρυθεί στις αρχές της δεκαετίας του 50 και διατηρήθηκε στη συνέχεια στην εξουσία συνέβαλε στην επιβολή της στρατιωτικής δικτατορίας με την έγκριση τουλάχιστον του ξενικού παράγοντα. Εξάλλου η συμμαχία ούτως ή άλλως, δεν ασκούσε απλή εποπτεία στις ένοπλες δυνάμεις.

Ο ελληνικός λαός αν και κουρασμένος και απογοητευμένος από τον εμφύλιο, στη συντριπτική του πλειοψηφία είχε εκφράσει την αντίθεσή του στο πραξικόπημα. Δημιουργήθηκαν αντιστασιακές οργανώσεις, αναδείχτηκαν αγωνιστές, συγκροτήθηκαν κινήματα νεολαίας, δραστηριοποιήθηκαν ομάδες και οργανώσεις στο εξωτερικό, εμφανίστηκαν σύμβολα... Η μικρή μας πόλη, με παράδοση στην έκφραση της δημοκρατίας, είχε συνολικά δημιουργήσει περιβάλλον αντίστασης. Η πρωτοπορία όπως ήταν φυσικό ...η νεολαία ...

Οι οδυνηρές εμπειρίες μας δημιουργούν την ευθύνη για άσκηση στους δημοκρατικούς θεσμούς και μαζί δημιουργίας μηχανισμών αποτροπής κάθε εκτροπής. Οι επιπτώσεις μιας δικτατορίας σε μια κοινωνία δεν είναι στιγμιαίες αλλά σηματοδύουν για χρόνια την πορεία της, κι εμείς το γνωρίζουμε, το βιώνουμε, ... Σήμερα που ξανάρχεται η ντροπή στο χώρο των Βαλκανίων είναι πιο έντονη η συναισθηματική μας αναφορά στις περιπέτειες του λαού μας, περιπέτειες των ανθρώπινων αξιών, ■

Οικολογικά

Μιχάλης Καναβάκης
Αν. Καθηγητής του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Α. Τα δένδρα.

Στην Πανεπιστημιούπολη φυτεύτηκαν πολλά δένδρα. Εύγε σ' όσους που συνετέλεσαν σε αυτό. Όμως πολλά απ' αυτά δεν υποστηρίχτηκαν όσο έπρεπε και λυγισμένα περιμένουν το χέρι που θα τα βοηθήσει να υψώσουν το ανάστημά τους και να αναπτυχθούν κανονικά.

Β. Οι κάλαθοι αχρήστων.

Τοποθετήθηκαν κάλαθοι αχρήστων σε κάποια σημεία της Πανεπιστημιούπολης. Καλώς. Όμως αρκετοί απ' αυτούς καταστράφηκαν πολύ σύντομα. Επειδή το Πανεπιστήμιο δεν παράγει μόνο γνώση, αλλά και πολιτισμό, καθετί που γίνεται ΚΑΙ στον περιβάλλοντα χώρο πρέπει να διδάσκει και να αποτελεί υπόδειγμα προς μίμηση. Επειδή το φτηνό και ακαλαίσθητο είναι και πολύ ακριβό, εφ' όσον πρέπει να αντικαθίσταται συχνά, γι' αυτό προτείνουμε να τοποθετηθούν τέτοιοι κάλαθοι που να είναι αισθητικά ωραίοι, λειτουργικοί, και να αντέχουν στις καιρικές συνθήκες καθώς και στις κακόβουλες προθέσεις όποιων καταστροφών.

Γ. Δημιουργία υπαίθριου φυτώριου πτυχιούχων.

Προτείνουμε να οριοθετηθεί ένα μέρος από τον ακάλυπτο χώρο ανά Σχολή και Τμήμα. Οι απόφοιτοι κάθε περιόδου θα μπορούσαν να φυτεύουν από ένα δένδρο. Μια μικρή στήλη δίπλα θα δεσμεύει το χρόνο λήψης πτυχίου για κάθε γενιά. Όταν για όποιο λόγο οι πτυχιούχοι επισκέπτονται τα Γιάννενα ίσως ενδιαφερθούν να δουν τι έγινε το δέντρο που φύτεψαν. Όλο και κάτι θα τους θυμίζει.

Στατιστικά στοιχεία Τμημάτων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

* ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 161
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 85
Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών(97-98): 49
Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών(98-99): 12
Αριθμός διδακτορικών(97-98): 5
Αριθμός διπλωμάτων ειδίκευσης(97-98): 2

* ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 142
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 78
Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών(97-98): 147
Αριθμός διδακτορικών(97-98): 9

* ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 223
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 93
Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών(97-98): 26
Αριθμός διδακτορικών(97-98): 4

* ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 67
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 24

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

* ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 139
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 156
Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών(97-98): 162
Αριθμός διδακτορικών(97-98): 16

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

* ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 287
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 157
Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών(97-98): 7
Αριθμός διδακτορικών (97-98): 6

* ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 289
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 124
Αριθμός διδακτορικών (97-98): 5

* ΤΜΗΜΑ Φ.Π.Ψ.

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 262
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 140
Αριθμός διδακτορικών (97-98): 6

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

* ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 193
Αριθμός αποφοίτων (97-98): 89
Αριθμός διδακτορικών (97-98): 1

* ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 204
Αριθμός αποφοιτούντων (97-98): 103
Αριθμός διδακτορικών(97-98): 3

ΣΧΟΛΕΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

* ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 79

* ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Αριθμός φοιτητών Α' έτους (98 – 99): 66

Η Ευρώπη ... εκσυγχρονίζεται...

**Υπεύθυνος Έκδοσης
σύμφωνα με το νόμο:**
Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Χρήστος Μασσαλάς

**Συντακτική Επιτροπή και
Επιμέλεια έκδοσης:**
Γιάννης Δημολιάτης
Απόστολος Καρπόζηλος
Γιώργος Παντής
Ευθύμης Παπαδημητρίου
Λάκης Παπαϊωάννου

Σύνταξη και Ηλεκτρονική Επεξεργασία:

Κωνσταντίνα Τζουβάρα
Αλέκος Πολύμερος
Κώστας Τριανταφυλλίδης
Ελένη Καλαμπόκα

Επεξεργασία - Διαχωρισμοί:

Γραφείο Διασύνδεσης Π.Ι.
Πολύχρωμο Ε.Π.Ε

Εκτύπωση:

Τυπογραφείο Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το περιοδικό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ἴρις

Τυπώθηκε σε ανακυκλώσιμο χαρτί

“Τα απομεινάρια ενός ξενοδοχείου μετά την επίθεση ΝΑΤΟϊκών αεροπλάνων. Φυσικά, επρόκειτο για στρατιωτικό στόχο που καταστράφηκε ολοσχερώς, όπως άλλωστε και τα τεθωρακισμένα που ήταν σταθμευμένα μπροστά του και φαίνονται καθαρά στη φωτογραφία”. Από το ΠΡΙΝ της 16.05.1999.

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 1999